

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
FELSEFE GRUBU EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAKİ İZCİLİK
FAALİYETLERİNİN SOSYOLOJİK AÇIDAN İNCELENMESİ
"KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ"

YÜKSEK LİSANS TEZİ

108774

Hazırlayan
İlker BIYIK

108774

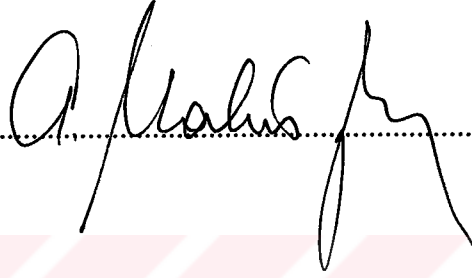
T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Tülay UĞUZMAN ER

Ankara – 2001

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,
İlker BIYIK' a ait "Orta Öğretim Kurumlarındaki İzcilik Faaliyetlerinin
Sosyolojik Açıdan İncelenmesi (Kütahya İli Örneği)" adlı çalışma jürimiz
tarafından Anabilimdalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

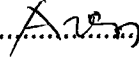
Başkan: Doç Dr. Ahmet Mahiroğlu.....

Üye: Doç. Dr. Tülay Uğuzman Er.....

Üye: Doç. Dr. İbrahim Arslanoğlu.....

ÖZET

Bu çalışma ile, orta öğretim kurumlarında sürdürülen izcilik çalışmalarını aracılığıyla verilen izcilik eğitiminin, bu eğitime katılan öğrencilerin sosyalleşmeleri ve olumlu kişilik özellikleri geliştirmeleri üzerindeki etkisinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Araştırma kapsamında Türkiye'deki ve Dünyadaki izcilik hareketinin gelişimine değinilmiş, izciliğin olumlu kişilik özelliklerinin kazanılması ve sosyalleşme üzerindeki etkisini saptayabilmek amacıyla da bir anket hazırlanarak izcilik eğitimi alan ve izcilik eğitimi almayan iki ayrı öğrenci grubuna uygulanmıştır.

Ölçek sonuçları bağımsız gruplar için t-test ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda izcilik faaliyetlerine katılan öğrencilerin, faaliyetlere katılmayan öğrencilere oranla daha olumlu davranış özellikleri gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

The study entitled “The sociological analysis of scouting activities in high schools” (in Kütahya) aims the determination of scouting programs and its contribution to students’ behaviors.

In the study the development of scouting activities in Turkey and in the world has been introduced. In order to determine the positive affects of scouting on the development of pesonality traits, a questionnaire has been prepared. This questionnaire has been administered to two different groups of students on a group taking scouting training and the other not taking scouting training.

The collected data have been analyzed through t-test for independent groups. The results have revealed that the subjects who have taken the scouting activities have been found to have positive behaviors when compared with the others not having attended to those activities.

ÖNSÖZ

Çalışma konusu olarak izciliğin gençlere kazandırdığı olumlu davranış özellikleri konusunu seçmemde hem orta öğretim kademesinde sosyoloji dersleri veren bir öğretmen olmam ve hem de yine aynı eğitim kademesinde izcilik faaliyetlerinde izci lideri olarak görev yapmam etkili olmuştur.

Çalıştığım yerlerde yaptığım gözlemlerde izcilik faaliyetlerine katılan öğrencilerin, faaliyetlere katılmayan öğrencilere nazaran daha olumlu kişilik özellikleri sergilediklerini gözlemleyebiliyordum. İşte bu gözlemlerimi somut verilere dayandırabilmek ve izcilik ve sosyalleşmeye katkısı konusundaki araştırma literatürüne bir çalışma kazandırabilmek için bu araştırmayı yapmaya karar verdim.

Bu çalışmayı ortaya koyarken pek çok kişinin yardımından ve desteğinden faydalandım;

Tez önerimi hazırlamamdan itibaren tezimin bitimine kadarki süre içinde verdiği destek ve yaptığı kılavuzluktan dolayı tez danışmanım sayın Doç. Dr. Tülay UĞUZMAN' a teşekkür ederim.

Tıpkı danışmanım Tülay Hanım gibi tezimin her aşamasında yaptığı olumlu eleştiriler, gösterdiği yüksek ilgi ve tahsis ettiği kıymetli zamanlarından dolayı sayın Doç. Dr. Ahmet Mahiroğlu' na teşekkürü bir borç bilirim.

Tezimde kullandığım anket ifadelerinin hazırlanmasında ve düzeltilmesinde verdikleri yardımlardan dolayı Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü lisans öğrencisi kardeşim İlknur BIYIK' a ve tez arkadaşım Sibel ERÜLKEN' e teşekkür ederim.

Tezimde kullandığım ankette yer alan ifadelerin geçerlilik ve güvenilirliklerini denetleyen ve anket uygulaması sonunda ifadelerin analizini gerçekleştiren Hacettepe Üniversitesi Psikoloji bölümü öğretmen ve öğrencilerine teşekkür ederim.

Ankette yer alan ifadeleri içtenlikle cevaplayan tüm öğrencilere teşekkür ederim.

Son olarak da bütün eğitim hayatım boyunca nazlarıma katlanan ve bugünlere gelmemde en büyük pay sahibi olan canım anneme verdiği her türlü manevi destek için teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i.
ABSTRACT.....	ii.
ÖNSÖZ	iii.
İÇİNDEKİLER.....	v.
KISALTMALAR CETVELİ.....	x.
ŞEKİLLER CETVELİ.....	x.
TABLolar CETVELİ.....	x.
I. BÖLÜM	
I. GİRİŞ	
I.1. Problem Durumu.....	1
I.2. Araştırmanın Amacı.....	20
I.3. Araştırmanın Önemi.....	20
I.4. Hipotezler.....	21
I.5. Kapsam ve Sınırlılıklar.....	21
I.6. Tanımlar.....	22

II. BÖLÜM

II. YÖNTEM

II.1. Araştırmanın Modeli.....	24
II.2. Evren.....	24
II.3. Örneklem.....	24
II.4. Verilerin Toplanması.....	25
II.5. Verilerin Çözümlemesi	27

III. BÖLÜM

BULGULAR ve YORUM

III.1. “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuz durumlar beni rahatsız etmez.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	28
III.2. “Gazete, televizyon, radyo gibi kanallardan ülke gündemini takip ederim.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	29
III.3. “Yüklü alışveriş torbaları taşımaya çalışan yaşlı birine yardım etme ihtiyacı duymam.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	30
III.4. “Okulda, evde vb. yerlerde lüzumsuz yere açık olan ışığı, musluğu biriler uyardıktan kendi kendime kapatırım.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	31
III.5. “Okula gelip giderken okul formasını üzerimde bulundurmadan rahatsızlık duyarım ve bu rahatsızlığı gidermek için gömlek, ceket, kravat, çorap gibi okul giysilerinde değişiklik yapmakta sakınca görmem.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	32

- III.6. “Yabani hayvanlar da doğal yapının parçalarıdır ve bu nedenle korunmalıdırlar.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....33
- III.7. “Çevre kalkınmasına hizmet etmek için herhangi bir derneğe üye olmak ve faaliyetlerde aktif biçimde rol almak istemem.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....35
- III.8. “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuzlukları ortadan kaldırmak için, kimse benden bir istekte bulunmasa da, kendi kendime harekete geçerim.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....36
- III.9. “Tarihi bir eseri tahrip edenleri gördüğümde ilgili makamlara şikayet etme gereği duymam.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....37
- III.10. “Her an her şey değişebilir, değişme birtakım olumsuzlukları da beraberinde getirebilir buna rağmen ben, ortaya çıkan olumsuzlukların üstesinden gelebileceğim konusunda kendime güvenirim.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....38
- III.11. “Toplumsal sorunlar konusunda yakınmak dışında hiçbir faaliyette bulunmam.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....39
- III.12. “Bana ihtiyaç duyulduğunu hissettiğimde, üzerime düşeni yapar ve gerekli sorumlulukları almaktan çekinmem.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....40
- III.13. “Herkes çöprü yere atarken, kimse kurallara uymazken sadece benim kuralların gereklerini yerine getirmem işe yaramaz !” ifadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....41

- III.14. “Törenlerde İstiklal Marşı yanlış okunduğunda rahatsız olurum.”
İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....42
- III.15. “Ülkemin kalkınması için yapabileceğim hiçbir şey yoktur.”
İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....43
- III.16. “Kullandığım bir şeyin ambalajını yere atmam.” İfadesine İlişkin
Bulgular ve Yorum.....44
- III.17. “Günlük hayatta yaptığım işlerle ilgili planlarıma uyarım.”
İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....45
- III.18. “Her toplumun olduğu gibi Türk toplumunun da dünya üzerinde
kendine özgü bir yeri ve önemi olduğunun bilincindeyim.”
İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....47
- III.19. “Özürlü birinin, içinde bulunduğum grubun yaptığı faaliyetleri
yavaşlatacağını düşünürüm.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....48
- III.20. “Türk toplumunun kendine özgü farklılıkları olmasına rağmen,
dünya milletler ailesinin bir parçası olduğunun bilincindeyim.”
İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....49
- III.21. “Sosyal ilişkilerimi geliştirmek için grup faaliyetlerine katılmanın
gerekli olduğunu düşünmüyorum.” İfadesine İlişkin Bulgular ve
Yorum.....50
- III.22. “Grup içinde yaşadığım olumsuz bir durumda grubun moralini
bozacak tavırlardan çok, sorunun çözümü için çaba harcarım.”
İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum.....51
- III. 23. Hipotezlerin Testi.....52

IV. BÖLÜM

IV. SONUÇ VE ÖNERİLER

IV. 1. Sonuç.....	54
IV. 2. Öneriler.....	55

KAYNAKÇA.....	56
---------------	----

EKLER.....	58
------------	----

Ek-1 Anket

Ek-2 Kütahya Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü İzin Onayı

KISALTMALAR CETVELİ

a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.t.	Adı Geçen Tebliğ
s.	Sayfa
S.	Sayı

ŞEKİLLER CETVELİ

Şekil 1: izci selamı.....	12
Şekil 2: İzcilik Eğitim basamaklarının Birbirleriyle İlişkisi.....	15

TABLolar CETVELİ

Tablo 1: Öğrencilerin “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuz durumlar beni rahatsız etmez.” ifadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....	28
Tablo 2: Öğrencilerin “Gazete, televizyon, radyo gibi kanallardan ülke gündemini takip ederim.” ifadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....	29
Tablo 3: Öğrencilerin “Yüklü alışveriş torbaları taşımaya çalışan yaşlı birine yardım etme ihtiyacı duymam.” ifadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....	30

- Tablo 4:** Öğrencilerin “Okulda, evde vb. yerlerde lüzumsuz yere açık olan ışığı, musluğu biriler uyarmadan kendi kendime kapatırım.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....31
- Tablo 5:** Öğrencilerin “Okula gelip giderken okul formasını üzerimde bulundurmaktan rahatsızlık duyarım ve bu rahatsızlığı gidermek için gömlek, ceket, kravat, çorap gibi okul giysilerinde değişiklik yapmakta sakınca görmem.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....32
- Tablo 6:** Öğrencilerin “Yabani hayvanlar da doğal yapının parçalarıdır ve bu nedenle korunmalıdırlar.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....34
- Tablo 7:** Öğrencilerin “Çevre kalkınmasına hizmet etmek için herhangi bir derneğe üye olmak ve faaliyetlerde aktif biçimde rol almak istemem.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....35
- Tablo 8:** Öğrencilerin “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuzlukları ortadan kaldırmak için, kimse benden bir istekte bulunmasa da, kendi kendime harekete geçerim.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....36
- Tablo 9:** Öğrencilerin “Tarihi bir eseri tahrip edenleri gördüğümde ilgili makamlara şikayet etme gereği duymam.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....37
- Tablo 10:** Öğrencilerin “Her an her şey değişebilir, değişme birtakım olumsuzlukları da beraberinde getirebilir buna rağmen ben, ortaya çıkan olumsuzlukların üstesinden gelebileceğim konusunda kendime güvenirim.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....38

- Tablo 11:** Öğrencilerin “Toplumsal sorunlar konusunda yakınmak dışında hiçbir faaliyette bulunmam.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....39
- Tablo 12:** Öğrencilerin “Bana ihtiyaç duyulduğunu hissettiğimde, üzerime düşeni yapar ve gerekli sorumlulukları almaktan çekinmem.” ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....41
- Tablo 13:** Öğrencilerin “Herkes çöprü yere atarken, kimse kurallara uymazken sadece benim kuralların gereklerini yerine getirmem işe yaramaz !” ifadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....42
- Tablo 14:** Öğrencilerin “Törenlerde İstiklal Marşı yanlış okunduğunda rahatsız olurum.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....43
- Tablo 15:** Öğrencilerin “Ülkemin kalkınması için yapabileceğim hiçbir şey yoktur.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....44
- Tablo 16:** Öğrencilerin “Kullandığım bir şeyin ambalajını yere atmam.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....45
- Tablo 17:** Öğrencilerin “Günlük hayatta yaptığım işlerle ilgili planlarıma uyarım.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....46
- Tablo 18:** Öğrencilerin “Her toplumun olduğu gibi Türk toplumunun da dünya üzerinde kendine özgü bir yeri ve önemi olduğunun bilincindeyim.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....47

- Tablo 19:** Öğrencilerin “Özürlü birinin, içinde bulunduğum grubun yaptığı faaliyetleri yavaşlatacağımı düşünürüm.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....48
- Tablo 20:** Öğrencilerin “Türk toplumunun kendine özgü farklılıkları olmasına rağmen, dünya milletler ailesinin bir parçası olduğunun bilincindeyim.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....49
- Tablo 21:** Öğrencilerin “Sosyal ilişkilerimi geliştirmek için grup faaliyetlerine katılmanın gerekli olduğunu düşünmüyorum.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....50
- Tablo 22:** Öğrencilerin “Grup içinde yaşadığım olumsuz bir durumda grubun moralini bozacak tavırlardan çok, sorunun çözümü için çaba harcarım.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.....51

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, hipotezler, kapsam ve sınırlılıklar ile tanımlar yer almaktadır.

Problem durumu belirtilirken sosyalleşme olgusu ve kişilik gelişimi ile izciliğin gencin sosyalleşmesindeki yeri ortaya konulmaya, kısaca izciliğin tarihçesine değinilmeye ve izcilik eğitiminin kapsamı hakkında genel bilgiler verilmeye çalışılmıştır.

I.1. Problem Durumu

Gencin içinde yaşadığı toplumu tanınması, mensup olduğu toplumun değer yargılarını öğrenmesi, toplumun beklentilerine uygun davranışlar geliştirebilmesinde sosyalleşme olgusu önem taşır. Sosyalleşme sayesinde genç, içinde yaşadığı toplumun bir ferdi haline gelir.

Birey, hayatı boyunca yer aldığı gruplar içinde sosyalleşmesini ve kişilik gelişimini devam ettirir. Boyutları ne olursa olsun insan gruplarını bir arada tutan öğeler grubun sahip olduğu ortak duygu, inanç ve ideallerdir. Grup hayatiyetini, kendisi içinde yer alan bireylerin ortaklaşa paylaştıkları duygu ve idealler ile sürdürür. İnsan sosyal bir kişilik olarak değil daha çok biyolojik bir yapı olarak dünyaya gelir. İster istemez bir grup içine doğan yeni varlığın içine doğduğu ve çevresindeki diğer grupların yapı ve işleyişini kavraması, grupların birer üyesi haline gelmesi ve böylece grupların devamının garantisini sağlaması sosyalleşme sayesinde gerçekleşir. Yaşamı boyunca yer aldığı gruplar içinde bir yandan sosyalleşmesini sürdüren birey öte yandan kişiliğini oluşturur.

Sağlıklı bir sosyal gelişim başkalarının da fert olarak değerli olduklarını anlamayı, karşıdaki kişiye saygı duymayı, onu takdir edebilmeyi, diğer kimseler ile işbirliği içinde çalışıp yardımlaşabilmeyi, bunu yaparken paylaşmaktan zevk almayı, kısacası hoşgörü ve dostluğu içerir.

Sosyalleşme; başkaları ile olan ilişkileri aracılığıyla bireye iyi-kötü, doğru-yanlış gibi toplumsal değerlerin, toplumun kabul ettiği normların, toplumca kabul edilen tutum ve alışkanlıkların iletilmesi sürecidir.

Sosyalleşme (toplumsallaşma), ferdin diğer kişilerle ilişki kurması sonucunda toplumdaki davranış örneklerini benimsemesi ve onlara uymasidir. Başka bir deyişle sosyalleşme, ferdin toplumun inançlarını, ahlakını, ideallerini benimsemesi ve sosyal yaşamın herkesçe kabul edilen davranış biçimlerine uygun hareket etmesidir. Ferdin yalnızca biyolojik bir varlık olmaktan çıkıp, belli bir grupta, belli bir toplumla bütünleşmesidir.

İnsanın sosyalleşmesi çok karmaşık bir süreçtir. İnsan etrafında bulunanların, her gün karşılaştığı sayısız olayların ve kişilerin, içinde bulunduğu sosyo-ekonomik-kültürel koşulların, gelenek, töre ve kanunların, fiziksel çevrenin ve sayılmakla bitmeyen daha pek çok etkenin etkisindedir. Bu etkenlerin karmaşık etkileşimi sonunda insan bir kişi olarak belirir.¹

Sosyalleşme sürecinin kazandırdığı olumlu davranış özellikleri arasında; diğer insanların kişiliklerine ve düşüncelerine saygı duymak, onları farklılıklarıyla kabul edebilmek yer alır.

Sosyalleşme süreci içerisinde çocuk, ilk eğitimini ailesinden alır. Aile, çocuğun hayatındaki ilk ve en önemli sosyalleşme yeridir. Aile çocuğa sosyal görevler ve statüler yükler, aile bir sosyal kontrol yeridir, çocuğu biyolojik, duygusal ve ekonomik yönden korur. Aile içinde sosyal davranış kurallarını

¹ Çiğdem KAĞITÇIBAŞI: İnsan ve İnsanlar, (İstanbul, 1988), s.246.

öğrenme konusunda ilk adımlarını atan çocuk, ilerleyen yaşı ile beraber arkadaş grubu ve okul çevrelerinde sosyalleşme konusunda yetkinleşmeye başlar.

İnsan denilen varlık, belli bir zamanda, belli bir yerde, belli bir sosyal ve kültürel ortam içinde hayatını geçirir. Kişinin bütün yaşamı çevresine uyum sağlama çabasıyla geçer. Birey her zaman içinde yaşadığı topluma göre sosyalleşir. Sosyalleşme belli bir yerde, belli bir zamanda yaşamakta olan belli bir topluma göre olur. Sosyalleşme yolu ile birey içinde bulunduğu toplum ile bütünleşir. Toplumun değer yargılarını, yaşayış biçimini içselleştirir.

Toplumsallaşmanın belli başlı özellikleri şunlardır:²

- 1- Toplumsallaşma daima belirli bir toplum için söz konusudur. Her birey, ancak içinde yaşadığı , içinde doğduğu somut bir toplum tarafından toplumsallaştırılır.
- 2- Toplumsallaşma, her bireyin doğduğu andan itibaren gerçekleşen bir süreçtir.
- 3- Toplumsallaşma tek yönlü bir süreç değildir.
- 4- Her birey kendine özgü bir kişilik gelişimine, ayırdedici deneyimlere, özel bir soydan gelime sahiptir. Toplumsallaşma bu özelliklerin niteliği üzerinde durmaz. Bireylerin yeganeliğini açıklamak toplumsallaşmanın sorunu değildir.
- 5- Toplumsallaşma bireyi çevresindeki modellerin, simgelerin, beklentilerin ve duyguların öğrenilmesine yetenekliliği yönünden ele alır. Bireyin temel dürtü ve ihtiyaçlarının nasıl geliştiğini açıklamaz.

² Mahmut TEZCAN: Sosyolojiye Giriş, (Ankara), s.43,44

Çocuk ve genç, sosyalleşme (toplumsallaşma) yardımıyla içinde buldukları toplum ile bütünleşir. Formal ve informal eğitim yoluyla toplumlarının kültürünü içselleştirir. İnformal eğitim, yaşam içinde kendiliğinden gerçekleşen bir süreçtir. Amaçlı ve planlı değil, gelişigüze'dir. Formal eğitim ise amaçlıdır. Önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde planlı olarak yapılır ve öğretim yoluyla gerçekleştirilir. Okullarda verilen eğitim bu tür bir eğitimidir. Eğitim, sosyalleştirmenin özel bir şeklidir. Çocuklar okulda müfredat programlarında belirlenen bilgileri almakla kalmazlar, bilgi ve becerileri öğrenirken aynı zamanda okul toplumu içinde yaşamayı da öğrenirler. Okul, aile ile büyük sosyal kurumlar arasında bir geçiş toplumdur. Öğrenciler okuldaki arkadaşlarının, öğretmenlerinin, idarecilerin, memur ve hizmetlilerin farklı davranış şekillerini yavaş yavaş öğrenerek daha sonra katılacakları yetişkinler toplumuna uyum geliştirirler.

Genç, çeşitli eğitim şekilleriyle içinde yaşadığı toplumun davranış kalıplarını kendi kişiliğine mal ederek o topluma ait bir birey, toplumsal sistemin bir üyesi durumuna gelir. Gencin aldığı ilk eğitim, içine doğduğu aile ortamında başlar. İlerleyen yaş ile birlikte arkadaş, okul, meslek grupları gibi farklı gruplarda sosyalleşmesini sürdürür. Bu süreç ölüme kadar devam eder.

Bireyin sosyalleşme süreci şu şekilde sistematize edilebilir:³

- a- İnsan daima belirli bir zaman ve ortam içinde toplumsal bir yaşam sürer.
- b- Bireyin yaşamı, biyolojik ve sosyal ihtiyaçlarını tatmin için fiziki ve sosyal çevreye uyum çabası içinde geçer. Bireyin biyolojik ihtiyaçlarının tatmin şekilleri toplumsal bir nitelik gösterir.

³ Fatma BAŞARAN: Psiko-Sosyal Gelişim (Ankara, 1974) s.33

- c- Toplumsal bir varlık olarak uyum çabası doğumdan başlayarak bir gelişim gösterir. Bu gelişimin bedensel, psikolojik ve sosyal yönleri vardır ve bunlar birbirleriyle dayanışma halinde oluşurlar.
- d- Birey, gereksinmelerini karşılamayı atalarından devraldığı ve içinde yaşadığı kültüre özgü biçimde öğrenir.
- e- Sosyal gelişme,kişinin sosyal uyaranlara karşı uyumlu davranışlar kazanmasının süreci olarak tanımlanabilir.

Orta öğretim okullarında uygulanan izcilik eğitimi de gençlerimizin olumlu kişilik özellikleri geliştirmelerine ve sosyalleşmelerine hizmet eden ders dışı faaliyetler arasında yer almaktadır. İzcilik sadece genci meşgul etmek, bedensel yapısını geliştirmek ya da genci zinde ve hareketli yapmak için faydalanılan bir faaliyet alanı değildir. İzciliğin en önemli özelliği gençlere disiplin ve düzenlilik, eşitlik, kardeşlik, paylaşım, hoşgörü, yardımlaşma gibi olumlu kişilik özellikleri kazandırmaktır.

İzcilik çalışmalarına ilk olarak başlayan ve izciliğin kurucusu olarak kabul edilen kişi Baden Powell' dir. Uzun yıllar İngiliz ordusunda görev yapan ve görevleri sırasında dünyanın pek çok farklı bölgesinde bulunan Baden Powell, ilkel olarak nitelenen kabile üyelerinin bile modern ulusların bireylerinden çok daha kolay bir biçimde doğal ortama uyum sağladıklarını, bu sayede zor arazi şartlarında hayatta kaldıklarını gözlemlemiştir.

Baden Powell ülkesine döndüğünde, ülkesindeki gençlerin pek çok sorunlarının olduğunu ve bu sorunların çözümü için kimsenin harekete geçmediğini görerek gençlerin bu kötü durumdan kurtarılabilmesi için bir şeyler yapması gerektiğine karar verdi ve ahlaki çöküntü içinde olan İngiliz

gençliğini bu kötü durumdan kurtararak İngiliz gençliğine daha iyi bir yön verebilmek amacıyla izcilik çalışmalarına başladı.⁴

Baden Powell'ın bu hareketi başlatmasındaki neden, askeri görevleri nedeniyle bulunduğu bölgelerdeki yerlilerin doğaya uyumları ve hayatta kalma becerileri olarak görünse de izcilik hareketini bu kadar yüzeysel bir nedene bağlamak yeterli olmaz. Peki Baden Powell'ı izcilik konusunda çalışmalara yönelten ana sebep nedir ?

“Uzunca bir ayrılıktan sonra ülkesine dönen Baden Powell, toplumun irdelenmesine girişecek ve kendince gördüğü kusurları saptayacaktır: adaletsiz bir düzen, iyi vatandaşlık için gerekli idealizm ve işbirliği noksanlığı, değerlere aldırılmazlık vb.

Baden Powell toplumu meydana getiren bireylere baktığında da pek çok kusur gördü: bencillik, çabuk köşe dönmeçilik, ahlak çöküntüsü, kendine saygı noksanlığı, başkalarına saygı kavramının azlığı vs. Gerek toplumda ve gerekse bireylerdeki bu kusurlar, gençliği ve dolayısıyla da geleceği tehlikeli uçurumlara sürüklüyordu.

Toplumsal ve bireysel hataları düzeltmenin tek yolu vatandaş eğitmedir. Vatandaş eğitince toplum bir bütün olarak gelişecektir. Fakat Baden Powell'ın zamanında ülkesinde uygulanan eğitim sisteminin kendisi de kusurlarla doluydu. Okullar , vakıflar, eğitimle ilgili resmi ve resmi olmayan kuruluşlar bütünüyle eylemsizlik içindeydiler ve Baden Powell'ın saptadığı problemlere çözüm getirecek durumda değildiler.

Baden Powell'ın amaçladığı hedeflerden biri bireyin karakterinin geliştirilmesiydi ve bu, okullarca amaçlanan bir işlev değildi. Okullar sadece bilgi aktarıyordu. Okullarda belki davranış yönünden toplumun aradığı tip

⁴ Milli Eğitim Bakanlığı: Ocakbaşı Kursu Kılavuz Kitabı, (Ankara, 1995), s.20-21.

oluşturuluyordu fakat, uygulanan metot eğitimden çok eksersiz niteliğindeki tekrarlamalardan ibaretti. Amaç iyiyi kötülerden ayıklamak; birinciyi, ikinciyi, üçüncüyü saptamaktı.

Bütün bu olumsuz şartlar karşısında Baden Powell, düşüncelerini uygulama alanına sokmak için, bireyi geliştirerek toplumu geliştirmek amacına yönelik, baskıcı olmayan, çekici olan bir program uygulamaya girişti.’’⁵

İlk olarak Baden Powell’ ın önderliğinde gelişmeye başlayan izcilik çalışmalarında uygulanan programın özünde *izciliğin temel prensipleri* olarak adlandırılan prensipler yer alır. Bunlar: Tanrı’ ya ve vatana karşı görevler, başkalarına karşı görevler, kendine karşı görevler, izci and ve türesine bağlılıktır. Bu temel prensiplerin açıklaması şöyledir:

1- Tanrıya – Vatana Karşı Görevler: İzciliğin ilk prensibi olan Tanrıya karşı görevler manevi prensiplere bağlılık, dine sadakat ve bunlardan doğan görevlerin kabul edilmesi olarak tanımlanabilir. Burada önemli olan bir dinin mensubu olmaktır. Dinin izciliğe girmesinin nedeni sorulduğunda Baden Powell şu cevabı vermiştir: ‘‘*Din izciliğe girmiş değildir. Zaten izciliğin bünyesinde vardır. Din, izciliğin temelinde yatan bir ana faktördür.*’’⁶

İzciliğin, çalışmalarında Tanrı’ ya karşı olan vazifeleri de gözetmesi onun kuru kuruya bir etkinlik alanı olmadığını, genci fiziksel yönden zinde, sosyal yönden toplumuna yararlı işler yapan bir fert olarak yetiştirirken aynı zamanda onun ruhsal gelişimi üzerinde önemli etkisi olan din duygusunun geliştirilmesini de dikkate aldığıının göstergesidir.

⁵ Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü: *İzcilik Federasyonu Başkanlığı 2000 Yılı Faaliyet Programı*, (Ankara, 2000), s.15.

⁶ Milli Eğitim Bakanlığı: *Oymakbaşı Kursu Klavuz Kitabı*, (Ankara, 1995), s.29.

İzcilikteki vatana bağlılık mahalli, ulusal ve uluslararası barışın kazandırılmasına uygun olarak ülkesine bağlılıktır. İzci dünyayı bir bütün olarak ele alır. İzcinin bağlılığı dar ve şovenist bir bağlılık değildir. İzcinin vatanperverliği başkalarının isteklerine karşı adaletli ve uyumlu olan, geniş kapsamlı bir vatanperverliktir. İzcinin vatanına bağlılığının en önemli göstergeleri vatanını, sahip olduğu tüm doğal ve tarihi yapısı ile koruyucu tavır ve davranışlar içinde olmasıdır.

İzcilikteki açık hava çalışmalarında izciye doğal yapıyı bozmadan nasıl doğadan faydalanabileceği öğretilir. İzci, doğayı korumanın yanında kültürel varlıklara karşı da olumlu tutum geliştirir.

2- Başkalarına Karşı Görevler: Toplum kalkınmasına katkıda bulunmak, başkalarına daha kapsamlı hizmet verebilmenin temelini oluşturur. Baden Powell'ın felsefesine göre hizmet, geniş anlamda toplumun kalkınmasına katkıda bulunmaktır. Bu katkı sadece para ile olan bir katkı değildir. Buradaki esas nokta *İnsan Hakları Deklerasyonu*'nda ifadesini bulan insana karşı saygı duyulması prensibidir. İnsanın yeryüzündeki yaşama yeri ve bu yerdeki yaşam ekolojik bir bütünlük, birbirine bağımlı bir sistemdir. Dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelecek bir hasar tüm sistemi etkiler. Başkalarına karşı görevler prensibi kalkınma için verilen uğraşta insanın doğal kaynakları, dünya barışının denge ve ahengini bozacak şekilde, istismar etmemesini vurgular.⁷

Başkalarına karşı görevler prensibinde hem diğer insanlara karşı saygı ve hem de başkalarının yaşam alanlarının korunması konusunda duyarlılık söz konusudur. İzci, içinde yaşadığı dünyanın korunmasının başkalarına karşı görevler arasında önemli bir yeri olduğunu bilir. Yaşanılan ekosistemin kirletilmesinin ve dengesinin bozulmasının dolaylı olarak diğer insanları da etkileyeceğini, başkalarını rahatsız edeceğini ve bu sebeple doğal kaynak kullanımını konusunda bilinçlenmenin ve dikkatli olmanın önemini kavrar.

⁷ Milli Eğitim Bakanlığı: Ocakbaşı Kursu Klavuz Kitabı, (Ankara, 1995), s.18.

İzcilik çalışmalarında toplum kalkınmasına hizmet önemli yer alır. İzciler çoğu zaman kamp yapmak için gittikleri bölgelerde yaşayan toplumları da inceler, onlara yardım sağlayacak faaliyetler gerçekleştirirler. Bir köy çeşmesinin onarımı, köy kenarında küçük bir orman tesis edilmesi bu tür faaliyetlere güzel örneklerdir.

İzcilik faaliyetlerindeki topluma hizmet kavramı doğrudan doğruya insana saygı kavramıyla ilintilidir. İzcilik çalışmalarındaki grup içi faaliyetlerde izcilere gruptaki diğer bireylere saygı duyma, karşıdakinin fikirlerini dinleme ve bu fikirlerden, grup için en verimli olacak biçimde faydalanma konularında alışkanlıklar kazandırılır.

3- Kendine Karşı Görevler: Bu prensip, kendini geliştirme sorumluluğu olarak ifade edilebilir. Kendini gerektiği şekilde yetiştirmeyen kişi sağlıksızlık, akli ve bedeni yetersizlikler gibi rahatsızlıklarla karşı karşıyadır. İzcilik çocuk ve gençleri beden ve bilgi yönünden açık hava etkinlikleriyle olgunluğa ulaştıran bir harekettir.⁸

Kendine karşı görevler prensibi, izcinin Tanrı' ya, vatanına ve toplumdaki diğer fertlere yardımda bulunurken kendisini ihmal etmemesi ve sürekli olarak kendisinde gizli olarak bulunan potansiyelini ortaya çıkarıp geliştirmesi anlamını taşır. İzci, kendisine verilen bir görevi öncelikle güvenlik şartlarını sağlayarak yerine getirir. İzcilik çalışmalarında boş maceralara yer yoktur.

İzci, izcilik çalışmalarında öğrendikleriyle kendisini sosyal, fiziksel, zihinsel yönlerden geliştirme fırsatı bulur. Genç içinde bulunduğu yaş basamağı gereği fiziksel, sosyal, zihinsel ve ruhsal yönden hızlı bir gelişme içindedir. Bu gelişmelerin sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi ve gencin ileriki yaşlarında fiziksel, sosyal, zihinsel ve ruhsal problemlerle karşılaşmaması için kendisini olumsuzluklardan korumayı öğrenmesi gerekir. Kendine karşı görevler gencin,

⁸ Milli Eğitim Bakanlığı: Kümebaşı Kursu Klavuz Kitabı, (Ankara, 1995), s.15.

vücudunu, zihnini ve ruhunu olumsuzluklardan korumasını ve kendisini olumlu bir şekilde geliştirmesini ifade eder.

Kendine karşı görevler prensibini kavramış izci her yeni faaliyeti, bir önceki faaliyetten daha fazla deneyim ve bilgi sağlamış olarak sonuçlandırmayı amaç edinir.

Kendine karşı görevler prensibi izcinin kendisini geliştirmesini, bu gelişimi sağlarken ve topluma hizmet ederken de kendi sağlığını ve güvenliğini en üst düzeyde tutmasını ifade eder.

4- İzci And ve Türesine Bağlılık: Bu prensip izci andında ve izci türesinde ifade edilen konulara sadık kalmayı ve şartlar ne olursa olsun yılmadan ve her türlü zorluğa göğüs gererek verilen görevi yerine getirmeyi ifade eder.

İzciliğin temel prensipleri, izci andında da ifadesini bulur. İzci andı şu şekildedir:

Tanrıya ve vatanıma karşı vazifelerimi yerine getireceğime, izcilik türesine uyacağıma, başkalarına her zaman yardımda bulunacağıma, kendimi bedence sağlam, fikirce uyanık ve ahlakça dürüst tutmak için elimden geleni yapacağıma şerefim üzerine and içerim.⁹

Andın Açıklanması ise şöyledir:

Tanrı' ya Karşı Vazifeler: İzcilik en az diğer faaliyetler kadar Tanrı' ya karşı olan vazifelerin yerine getirilmesine de önem verir. İzcilik, içinde bulunduğu toplumun dinine sadık kalmayı ve dini görevleri yerine getirmeyi esas alır. Örneğin izcilikte yemeğe başlamadan önce yapılacak küçük bir dua, yenilen yemeğin son derece anlamlı geçmesini sağlar.

⁹ Gazi Üniversitesi: Liderlik Temel Kursu Ders Notları, (Ankara, 1999), s.5.

Vatana Karşı Vazifeler: Vatan sevgisini, vatani yükseltici ve koruyucu tavır ve davranışlardır.

İzci Türesi' ne Uymak: Türe' nin özüne sadık kalarak şartlar ne olursa olsun yılmadan her zorluğa göğüs gererek istenilen davranışlarda bulunmaktır.

Bedence Sağlam Olmak: Bedeni her türlü zararlı alışkanlıklardan uzak tutmak yoluyla sağlığını korumaktır, bedeni geliştirici etkinliklerde bulunmaktır.

Fikirce Uyanık Olmak: Her türlü fikri saplantıdan kurtulmaktır. İzcinin, yaptığı etkinlik sırasında kendisini tam anlamıyla işine verebilmesi, her türlü çeldiriciyi bertaraf etmesidir.

Ahlakça Dürüst Olmak: İçinde yaşadığı toplumun ahlak kurallarına uygun tavır ve davranışları sergilemektir.¹⁰

İzcilik çalışmalarında izcilere kavratılmak istenen davranışlar izci türeleri (ilkeleri) adı ile anılırlar. Bu ilkeler şöyledir:

- 1- İzci, sözünün eridir, şeref ve haysiyetini her şeyin üzerinde tutar.
- 2- İzci, yurduna, milletine ailesine ve izci liderlerine sadıktır.
- 3- İzci, başkalarına yardımcı ve yararlı olur.
- 4- İzci, herkesin arkadaşı ve izcilerin kardeşidir.
- 5- İzci, herkese karşı naziktir.
- 6- İzci, büyüklerini sayar ve sözünü dinler, küçüklerini sever ve korur.
- 7- İzci, cesurdur, neşeli ve güler yüzlüdür.
- 8- İzci, tutumludur.
- 9- İzci, fikir, söz ve hareketlerinde açık ve dürüştür.

¹⁰ İzcilik Federasyonu Başkanlığı: İzci Liderliği Temel Kurs Rehberi, (Ankara, 1996), s.20.

10- İzci, bitki ve hayvanları sever ve korur.¹¹

İzciliğin and ve türe gibi teorik çerçevesinin yanında selam ve tokalaşma gibi seremoni olarak nitelenebilecek eylemleri de altlarında yatan örtük anlamları ile, uygulayıcılarına sürekli olarak bir şeyler hatırlatır. İzcilerin her zaman, her yerde, yaptıkları tüm hareketlerde izcilik ruhunu yaşamalarına ve yaşatmalarına imkan ve zemin hazırlar.

II.3.7. İzci Selamı¹²

İzciler sağ elleriyle selam verirler. Selam, baş parmağın serçe parmak üzerine konması ve diğer üç parmağın bitişik ve dik tutulması ve elin omuz hizasına kaldırılmasıyla verilir. Başta bere varsa parmaklar gergin ve bitişik olarak berenin kenarına götürülür. Baş, selam verilecek yana döndürülür.

İzci selamı aşağıdaki şekildedir:

Şekil 1:İzci Selamı

¹¹ Milli Eğitim Bakanlığı: Kûmebaşı Kursu Klavuz Kitabı, a.g.e., s.55.

¹² Milli Eğitim Bakanlığı: Ocakbaşı Kursu Klavuz Kitabı, a.g.e., s.69.

*İzci Selamının Anlamı*¹³

İşaret parmağı: Tanrı' ya ve vatana karşı görevleri yerine getirmeyi,
 Orta parmak: İzcilik türesine (ilkelerine) uymayı,
 Yüzük parmak: Başkalarına her zaman yardımda bulunmayı,
 Serçe parmak: Küçüklerin büyüklere olan saygı ve bağlılığını,
 Baş parmak: Büyüklerin küçükleri sevmesini ve korumasını,
 Ortada oluşan halka:Dünya izcilerinin kopmaz bağını simgeler.

II.3.8. Tokalaşma

İzciler karşılaştıklarında karşılıklı durarak sağ elleriyle izci selamı verirler ve sol elleriyle tokalaşırlar. Tokalaşmada sol elin işaret parmağı karşıdaki kişinin bilek atardamarına gelecek şekilde yerleştirilir.¹⁴

İzciler birbirleri ile sol elleri ile tokalaşırlar. Tokalaşma anında sağ el ile selam verilir. Sol ile tokalaşma, sağ elin selam vermek için serbest kalması, kalpten çıkan temiz ve sıcak kanın karşıda bulunan kişiye aktarılması, sıcak bir ilgi gösterilmesi anlamındadır.¹⁵

İzci selamı ve izci tokalaşmasında da sosyalleşme olgusunu yakalamak mümkündür. Selamlama sırasında elin aldığı şekil, parmakların simgelediği derin anlam yanında tokalaşmanın, kalbe yakın olan sol el ile yapılması ve elin karşıdaki kişinin bilek atardamarı hizasına getirilmesi dostluğu, sevgiyi, paylaşımı kısacası karşıdaki kişi ile bir bütün olmayı simgelemektedir.

¹³ İzcilik Federasyonu Başkanlığı: *İzci Liderliği Temel Kurs Rehberi*, a.g.e., s.18.

¹⁴ İzcilik Federasyonu Başkanlığı: a.g.e., s.18.

¹⁵ Milli Eğitim Bakanlığı: *Oymakbaşı Kursu Klavuz Kitabı*, a.g.e., s.74.

İzciliğin sosyal gelişimdeki hedefi, genci topluma yararlı bir fert, iyi bir vatandaş olarak yetiştirmektir.

İzcilik programları arkadaşlık ilişkileri kuvvetli, özgüveni yüksek, aktif, bağımsız, yaratıcı, çevresinde olup bitenlerle ilgilenen kişilikler oluşturmayı hedefleyen faaliyetleri içerir. İzcilik çalışmalarında gence kararlarını kendi kendine alabilme ve bireysellik kazanma konusunda eğitim verilir. İzcilik eğitiminin en önemli özelliği okul ve aile eğitiminin dışında gerçekleşen bir eğitim olmasıdır. İzcilik çalışmaları sayesinde genç, bir grubun üyesi olarak demokrasiyi hayata geçirip uygulama olanağı bulur, paylaşım duygusunu geliştirir, sorumluluk almayı ve sorumluluğunun gereklerini yerine getirmeyi öğrenir. İzcilik programlarında yer alan yaparak yaşayarak öğrenme, başkalarına yardımda bulunarak yeni şeyler ortaya koyma hedefi gence, bir şeyler başarabildiği duygusunu tattırarak, özgüven kazandırmayı amaçlar. Bu hedefin gerçekleşmesinde açık hava faaliyetleri yolu ile gençler hem bedensel gelişimlerini gerçekleştirme hem de el becerilerini geliştirme imkanı bulurlar.

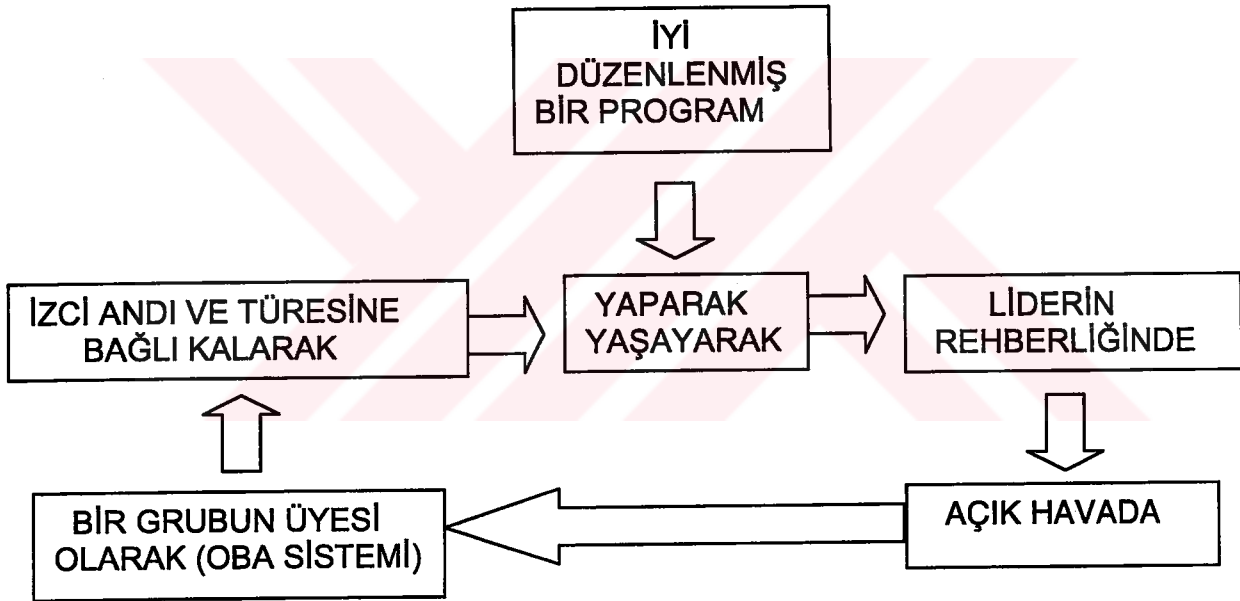
İzciliği diğer eğitim biçimlerinden ayıran en önemli fark, eğitimi bina dışında vermesidir. İzcilik eğitiminde öğrenci, yani izci aktiftir. Bu ilke, günümüz modern eğitim sistemlerince de benimsenen öğrenci merkezli anlayıştır. İzcilik eğitiminde *açık havada yaparak yaşayarak öğrenme* esastır. İzci lideri sadece kılavuzluk eder, ilk uygulamayı kendisi yaparak becerinin yapılış basamaklarını kavratır. Daha sonra izcileri serbest bırakarak beceriyi kendilerinin tekrarlamalarına ve böylece kavramalarına imkan tanır. İzcilik daha kurulduğu ilk yıllardan itibaren çalışmalarda kullanılmak üzere *yapıp yaşayarak öğrenme metodunu* seçmiştir.

İzcilik çalışmalarında kullanılan diğer önemli bir metot olan *oba sisteminin* amacı, doğrudan doğruya gencin sosyalleşmesine ve başkaları ile olumlu ilişkiler kurabilmesine yöneliktir. Oba sistemi izcilik çalışmalarındaki en küçük birimdir. Obalar, bir izci ünitesindeki izcilerin oluşturdukları küçük gruplardır. Bu gruplarda grubu oluşturan her izciye eşit oy hakkı verilmiştir. İzciler oba içinde seçim ile obabaşını seçerler, obanın ismine birlikte karar verirler. Etkinlikleri birlikte

gerçekleştirir, obaya verilen görevi birlikte yaparlar. Bu sayede sorumluluk almayı, sorumluluklarının gereğini yerine getirmeyi, yardımlaşmayı, başkalarının hakkına saygıyı, bir grup içinde fikirlerini beyan etmeyi ve fikirlerini savunmayı öğrenirler. Oba sistemi aslında bir çeşit demokrasi eğitimidir. Oba sistemi ile izci, toplumun küçük bir örneği ile devamlı olarak içiçe bulunmak suretiyle toplumsal ilişkiler konusunda tecrübe kazanır. Bu durum gençlerin sosyalleşmelerine ve olumlu kişilik özellikleri geliştirmelerine hizmet etmektedir.

İzcilik eğitiminin çerçevesi şu şekildedir:¹⁶

ŞEKİL 2: İzcilik Eğitim basmaklarının Birbirleriyle İlişkisi

İzcilik eğitiminin birbirleriyle ilişkili olan ve birbirlerini tamamlayan beş ögesi bulunmaktadır. Bunlar; bir liderin rehberliğinde, oba sistemi içinde, izci andı ve türesine bağlı kalarak, açık havada, yaparak yaşayarak öğrenme ilkesine göre, düzenlenen faaliyetlerdir. Bu öğeleri kapsayan ve olmazsa olmaz şartı olan altıncı bir öğe ise iyi düzenlenmiş programdır.

¹⁶Milli Eğitim Bakanlığı: Kümbebaşı Kursu Klavuz Kitabı, a.g.e., s.13.

Ortaöğretim kurumlarında eğitim gören gençlerin sosyal ve psikolojik özelliklerine bakıldığında gençlerin özellikle kendileri ile ilgili kararların alınmasına katılmak istedikleri, fikri yönden etkin ve liderlik konusunda istekli oldukları, en önemlisi de toplum içinde bir yer işgal ettiklerini kanıtlama eğiliminde oldukları görülmektedir.

Bu tür beklentilere sahip olan gençlerin toplumsallaşmalarına ve psikolojik yönden olgunlaşmalarına en üst düzeyde etki edebilecek çalışmalar arasında izcilik faaliyetleri önemli bir yere sahiptir.

İzcilik çalışmaları sırasında genç kendisinde saklı olan yeteneklerini açığa çıkarma ve böylece kendini tanıma fırsatı bulur. İzcilik programlarında uygulanan elişi çalışmaları, zor durumlar konusunda beyin fırtınaları gibi faaliyetler sırasında genç saklı yeteneklerini keşfeder.

Genç, grup içindeki görev dağılımına katılarak sorumluluk duygusunu geliştirirken, kendisine verilen görevleri yerine getirmek suretiyle de kendine güven duygusunu pekiştirmiş olur. Böylece sosyalleşerek grup içi ilişkiler konusunda yetkinleşir.

İzcilik çalışmalarına katılan genç, olumsuz bir durumla karşılaştığında ani karar verebilme becerisini geliştirir. Çevresinde olup bitenleri kavrayabilmek amacıyla gelişen olayları takip eder, gündemi izler, mevcut sorunların aşılabilmesi için fikirler üretir, çevresindeki olumsuzlukları giderebilmek için kendisinde kuvvet ve istek duyarak harekete geçer. Vurdumduymazlık ve bananecilik gibi olumsuz duygulardan sıyrılır. Sorunlar karşısında yakınıp gerilemek yerine sorunların çözümleri için fikirler geliştirme konusunda yetkinleşir.

Çevre ve ülke kalkınması konusunda yapabilecekleri konusunda bilinçlenir.ülke kalkınması gerçekleştirilirken çevrenin de korunması gerektiği konusunda olumlu tutumlar geliştirme imkanı bulur. Sıradan gibi görünen çöpleri

yere atmama, atık kağıtları atık kağıt sepetine koyma, açık olan musluğu yada ışığı kapama gibi davranışların aslında ülke kalkınması içinde ne kadar büyük bir yere sahip olduklarının bilincine varır.

Ortaöğretim çağındaki gençler izcilik çalışmalarında ergin izci olarak adlandırılırlar. Bu yaş grubundaki gençler sorumluluk almaya istekli, araştırmaktan ve keşfetmekten hoşlanan, içinde buldukları toplumda yer edinme eğiliminde olan, sosyal etkinliklere katılma konusunda hevesli kişilerdir.

Ortaöğretim kurumlarında yapılan izcilik çalışmaları ders dışı eğitim çalışmaları içinde yer almaktadır. Bu çalışmalar gönüllü katılım ilkesine dayanırlar.

İzciliğin amacı; izcilik teşkilatına katılan çocuk ve gençleri karakterli, iyi vasıflı, toplum içinde yapıcı ruha sahip, kanun, nizam, talimat ve emirlere uyan, saygılı, disiplinli, başkalarını düşünen, halka hizmet etmekten zevk duyan, yurduna, milletine bağlı, bütün insanlara karşı dürüst ve iyi duygulu, kendisi için gerekli el becerilerine sahip, kendine güvenen, olumlu düşünen, tabiat ve kültür eserlerini koruyan nitelikte iyi yurttaş ve insan olarak yetiştirmektir.

İzcilik çalışmaları, yurduna, ulusuna ve tüm insanlığa yararlı iyi insan ve iyi yurttaş yetiştirmeyi amaçlar. İzcilik çalışması olarak yapılan her işlev, konu başlığı olarak ister toplumun kalkınması, ister sosyal yardımın sağlanması, isterse kültürel içerikli olsun önemli olan gencin sosyalleşmesine hizmet etmektedir.

İzcilik maddi ve manevi değerleri bir bütün olarak ele alır. Kişiyi iyi vatandaş, iyi insan olarak yetiştirmeye çalışır. İzcilik çocuk ve genci tam anlamıyla topluma yararlı, insanları seven, onlara yardım eden, doğayı ve çevreyi koruyan, vatanına yararlı, iyi insan - iyi yurttaş olarak yetiştirme sanatıdır.¹⁷

¹⁷ Milli Eğitim Bakanlığı: Ocakbaşı Kursu Kılavuz Kitabı, a.g.e., s.14.

İzciliğin amacı, çocuk ya da gencin zihinsel, sosyal, ruhsal ve bedensel gelişimine katkıda bulunarak onu aile, okul, mahalle ve diğer ulusal ve uluslar arası toplumlarda sorumluluk sahibi birey ve vatandaş olarak yerini almasına yardımcı olmaktır.¹⁸

İzcilik, bu amaçları gerçekleştirmek için şu beş hedefi esas alır:

- 1- Fiziksel Gelişme – sağlık
- 2- Kişilik Gelişmesi – karakter
- 3- Pratik Gelişme – beceri
- 4- Sosyal Gelişme – özveri
- 5- Manevi Gelişme – Allah' a inanma¹⁹

Gençlerin zihinsel, toplumsal ve ruhsal gelişimlerine katkı sağlayabilecek ders dışı eğitim faaliyetlerinin başında izcilik çalışmalarını gelir.

Ülkemizdeki ortaöğretim kurumlarında uygulanmakta olan izcilik faaliyetlerinin gençlerin sosyalleşmeleri ve olumlu kişilik özellikleri geliştirebilmelerindeki yeri nedir ? sorusuna cevap bulabilmek için bu çalışmanın yapılması planlanmıştır.

¹⁸ Milli Eğitim Bakanlığı: Cumhuriyetimizin 75. Yılında I.Ulusal İzcilik Sempozyumu, (İstanbul, 1999), s.29.

¹⁹ İzcilik Federasyonu Başkanlığı: İzci liderliği temel kurs rehberi, a.g.e., s.10.

Araştırmaya başlamadan önce yapılan literatür taramasında ülkemizdeki izcilik faaliyetleri ve bu faaliyetlerin gençler üzerindeki etkileri hakkında yapılmış olan bir araştırmaya erişilememiştir.

Benzer araştırma olarak, tıpkı izcilik gibi ders dışı eğitim faaliyetlerinden olan halk oyunlarının, bireylerin sosyalleşmeleri üzerindeki etkilerini ortaya koyan Figen Alyansoğlu'nun 1995 tarihinde İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne sunduğu ve *Bireylerin Sosyalleşmesinde Halk Oyunlarının Etkisi* ismini taşıyan bir yüksek lisans tezine rastlanılmıştır. Bu çalışmada halk oyunları ile ilgilenen ve ilgilenmeyen farklı yaş grubundaki ve farklı cinsiyetlerdeki iki ayrı gruba *Eysenck Şahsiyet Envanteri* uygulanmış ve bu envanter yardımıyla bireylerin olumlu kişilik özellikleri geliştirebilmelerinde halk oyunlarının etkileri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Adı geçen kişilik envanteri tamamen psikolojik yönden ölçme yapabilecek nitelikte bir dokümandır. İzcilik çalışmalarının sosyalleşmeye ve kişilik gelişimine hizmet edip etmediğini ortaya koyabilecek nitelikte bir araç olmadığı için araştırmada kullanılması tercih edilmemiştir.

İzciliğin sosyalleşmeye etkisi konusunda yurtdışında yapılan araştırmalar da oldukça sınırlı sayıdadır.

Yapılan literatür taramasında adölesan dönemdeki kızların kendilerine güvenleri üzerinde izciliğin etkisi konusunda 1998 yılında David Royse tarafından yapılmış olan *Scouting and girl scout curriculum as interventions: effects on adolescents' self-esteem*. isimli bir araştırmaya rastlanılmıştır. Bu araştırma ABD'de Kentucky ve Tennessee eyaletlerindeki sekiz farklı kız izci grubundan 137 izci ile yine aynı eyaletlerdeki farklı okullarda okuyan ama izci olmayan 374 kız öğrenci üzerinde yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler 11 - 17 yaş grubu arasındadırlar. Bu araştırmada izcilik çalışmalarına katılan kızların çalışmalara katılmayanlara oranla kendilerine güvenlerinin daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Adı geçen bu araştırma, belirli bir cinsiyette olan, belirli bir yaş

grubundaki bireylerin kendilerine olan güvenlerini ortaya koyabilmek amacıyla yapılmıştır.

Yapılan kaynak taramalarında izciliğin sosyalleşmeye ve kişilik gelişimi üzerindeki etkisinin ne olduğuna yönelik bir çalışmaya erişilememiştir. Bu çalışma sonucunda mevcut literatüre bu yönde bir katkı yapılması umulmaktadır.

I.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma ile, orta öğretim kurumlarında sürdürülen izcilik çalışmaları aracılığıyla verilen izcilik eğitiminin, bu eğitime katılan öğrencilerin sosyalleşmeleri ve olumlu kişilik özellikleri geliştirmeleri üzerindeki etkisinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

I.3. Araştırmanın Önemi

Problem durumu bölümünde açıklanmaya çalışıldığı üzere ortaöğretim kurumlarında yapılan izcilik çalışmalarının asıl amacı gencin sosyalleşmesine ve olumlu kişilik özellikleri geliştirmesine hizmet etmektir. Bu durumun ne ölçüde gerçekleşip gerçekleşmediğini, ortaya koyabilmek açısından bu araştırma önem taşımaktadır.

Bunu yanı sıra izcilik faaliyetlerinin ortaöğretim kurumlarında daha da yaygın bir hale gelebilmesi konusuna ilgililerin dikkatini çekmek ve böylece ülkemizde izcilik çalışmalarına bir ölçüde destek olabilmek amacıyla bu çalışmanın yapılması planlanmıştır.

I.4. Hipotezler

- 1- Ortaöğretim kurumlarında verilen izcilik eğitimi gençlerin fiziki, ruhsal ve toplumsal gelişimlerine yardım ederek sosyalleşmelerinde etkili olmaktadır.
- 2- Ortaöğretim gençliğinin doğal yaşamın ve tarihi eserlerin korunması hakkında olumlu tutum geliştirmesinde izcilik çalışmaları etkilidir.
- 3- Ortaöğretim kurumlarındaki gençlerin iyi insan olma özelliğini kazanmasında izcilik çalışmalarının etkileri vardır.

I.5. Kapsam ve Sınırlılıklar

Bu araştırma kapsamında izcilik hakkında sunulacak teorik bölüm, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı ile T.C.Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü İzcilik Federasyonu Başkanlığı'ndan sağlanan bilgiler ile sınırlıdır.

Sosyalleşme ve kişilik gelişimi ile ilgili verilen bilgiler ve tanımlar kısmında yer alan kavramlar, bu konulardaki belli başlı eserlerden derlenmiştir.

Çalışma kapsamında Kütahya il merkezindeki liselerde uygulanmakta olan izcilik faaliyetleri izlenmiş; faaliyetlerin öğrenciler üzerindeki etkileri gözlemlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın anket bölümü 2000-2001 öğretim yılında, Kütahya il merkezindeki liselerde izcilik faaliyetinin uygulandığı okullar ile sınırlıdır.

I.6. Tanımlar

Ergin İzci: 16-20 yaşları arasındaki kız ve erkek gençlerden izciliğe giriş koşullarını yerine getirmiş ve tescilli bir ocakta izcilik çalışmalarını sürdüren üyeye denir.²⁰

İzcilik: Milliyet, ırk, din ayrımı olmaksızın herkese açık, politik olmayan eğitimsel bir gençlik hareketidir.²¹

İzci Parolaları: İzcinin, bulunduğu izcilik basamağında yapacağı vazifeyi ifade eden cümledir.

Küçük izci parolası (7-11 yaş); küçük izci çok çalışır.

İzci parolası (12-15 yaş); izci daima hazırdır.

Ergin izci parolası (16-20 yaş); topluma hizmet eder.²²

Okul: Toplumdaki bireylerin eğitilmesi işlevini üstlenen kurumların ortak adı.²³

Ortaöğretim: 15-17 yaş grubunu kapsayan, öğrencileri yüksek öğretim kurumlarına hazırlamayı amaçlayan eğitim devresidir.²⁴

Kişilik: Kişinin ve onun çevresindeki diğerleriyle ilişkisinin özelliğini oluşturan uyum yolları, savunma mekanizmaları ve davranış şekilleridir.²⁵

²⁰ Milli Eğitim Bakanlığı: Ocakbaşı Kursu Kılavuz Kitabı, a.g.e., s.65.

²¹ Milli Eğitim Bakanlığı: Liderlik Temel Kursu Kılavuz Kitabı, a.g.e., s.13.

²² Gazi Üniversitesi: Liderlik Temel Kursu ders notları, a.g.e., s.5.

²³ Nurettin FİDAN ve Münire ERDEM: Eğitime Giriş, (Ankara), s.258.

²⁴ Nurettin FİDAN ve Münire ERDEM: s.239.

²⁵ Clifford T. MORGAN: Psikolojye Giriş, Çev. Psikoloji Bölümü Çeviri Kurulu (Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 1995). s.424.

Kültür: Bir birey ya da sosyal grubun özelliğini oluşturan gelenek, adet ve alışkanlıklardır.²⁶

Kültürleme: Kişinin doğuştan itibaren kendi kültürünü öğrenmesi ve bu kültürün bir üyesi olmasıdır.²⁷

Sosyalleşme (Toplumsallaşma): İnsan yavrusunun toplumun bir üyesi haline gelmesidir, yani ailesinin, akraba ve komşuluk düzeyinin, şehir ve köyünün ve nihayet ulusunun bir parçası olduğunu öğrenmesidir.²⁸

Sosyal Gelişme: Kişinin sosyal uyarıcıya, özellikle grup yaşamının baskı ve zorluklarına karşı, duyarlılık geliştirmesi, grubunda ya da kültüründe, başkaları ile geçinmesi, onlar gibi davranmasıdır.²⁹

Sosyal Grup: Birbirleriyle ortak bir ilgi ya da bağlılık yoluyla ilintili formel veya formel olmayan insan grubudur.³⁰

Sosyal (Toplumsal) Kurum: Düzenli ve örgütlü bir bütün oluşturan düşünceler, inançlar, statüler ve rollerdir.³¹

Toplum: Ayırdedilebilen bir kültüre sahip büyük veya küçük gruptur.³²

Tutum: Belirli birey, nesne ya da ortamlara olumlu ya da olumsuz bir şekilde tepkide bulunma eğilimidir.³³

²⁶ Clifford T. MORGAN: a.g.e., s.425.

²⁷ Mustafa ERGUN: Eğitim Sosyolojisine Giriş, (Ankara, 1994), s.62-63.

²⁸ Çiğdem KAĞITÇIBAŞI: a.g.e., s.245.

²⁹ Fatma BAŞARAN: a.g.e., s.17

³⁰ Clifford T. MORGAN: a.g.e., s.433.

³¹ Nurettin FİDAN ve Münire ERDEM: a.g.e., s.260.

³² Clifford T. MORGAN: a.g.e., s.435.

³³ Clifford T. MORGAN: a.g.e., s.435.

BÖLÜM II.

YÖNTEM

II.1. Araştırma Modeli

Araştırmada izcilik, sosyalleşme ve kişilik ile ilgili bilgilere kaynak taraması yolu ile ulaşılmıştır. Araştırma tarama modelindedir.

Bu çalışmada izciliğin tarihçesine ve dolayısıyla izciliği ortaya çıkaran sebeplere değinilmiş, izcilik faaliyetlerinin gençlerin sosyalleşmeleri ve olumlu kişilik özellikleri kazanmalarında ne ölçüde etkide bulunduğunu ortaya koyabilmek amacıyla izcilik faaliyetlerine katılan ve katılmayan öğrencilere anket uygulanmış ve böylece izcilik çalışmalarının sosyolojik açıdan bir değerlendirmesi yapılmaya çalışılmıştır.

II.2. Evren

Araştırma evreni olarak, Kütahya il merkezinde bulunan ve izcilik faaliyetlerinin uygulandığı ortaöğretim kurumlarındaki öğrenciler seçilmiştir. Evren olarak Kütahya il merkezindeki ortaöğretim kurumlarının seçilme nedeni, araştırmacının Kütahya il merkezinde görevli olması ve aynı zamanda izci ünitesi çalıştırması sebebiyle anket uygulamasını ve gerekli çalışmaları daha rahatlıkla yapabilecek olmasından ileri gelmiştir.

II.3. Örneklem

Kütahya il merkezindeki ortaöğretim kurumlarında izcilik çalışmalarına katılan öğrencilerin tamamı örneklem grubu içine alınmıştır. Bu öğrenciler deney grubunu oluşturmaktadırlar. Bu şekilde davranılmasının nedeni, il merkezindeki

ortaöğretim kurumlarından sadece iki tanesinde izci ünitesi bulunmasından ötürüdür.

Kütahya il merkezinde izcilik faaliyetlerinin yürütüldüğü ortaöğretim kurumlarında, bu faaliyetlere katılmayan öğrencilerden, izcilik faaliyetlerine katılanların sayısı kadar bir grup oluşturulmuş ve bu grup da kontrol grubunu meydana getirmiştir. Bu grubun oluşturulmasında özel bir planlama yapılmamış, izci öğrenciler tarafından doldurulan anketlerin sayısı kadar çoğaltılan anket formlarının, ders dışı zamanlarda öğrenciler tarafından doldurulması sağlanmıştır.

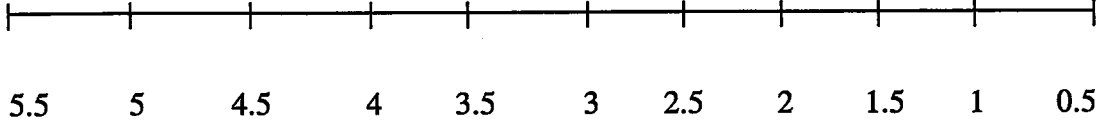
II.4. Verilerin Toplanması

Tezde izcilik ile ilgili olan bölüm İzcilik ile ilgili yazılmış olan eserlerden, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Okulîçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı ile T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü İzcilik Federasyonu Başkanlığı'ndan sağlanan belgelerden oluşturulmuştur.

Anketler Kütahya il merkezinde izcilik faaliyetlerini uygulayan okullarda izcilik çalışmalarına katılan öğrenciler ile bu öğrencilerin sayısına eşit sayıdaki izcilik çalışmalarına katılmayan öğrencilere uygulanmıştır. Deney grubundaki öğrencilerle benzer özellikler taşıyabilmeleri için kontrol grubunda yer alacak öğrencilerin seçilirken bu öğrencilerin deney grubundaki öğrenciler ile aynı sınıf kademesinde yer almalarına dikkat edilmiştir.

Veri toplama aracı olarak faydalanılan anket geliştirilirken izcilik çalışmalarının amaçları tespit edilmiş ve bu amaçların ne derecede gerçekleştiklerini belirleyebilmek sözel ifadeler geliştirilmiştir. Anket, belirtilen bu amacın gerçekleşme düzeyini ölçmeye yönelik toplam yirmi iki adet sözel ifadeden meydana gelmektedir. İfadelerin yarısı olumlu yarısı da olumsuzdur. Ankette yer alan ifadelerin bir olumlu, bir olumsuz olacak şekilde sıralanması sağlanmıştır.

Araştırma amacıyla geliştirilmiş olan anketteki ifadelerle ilişkin cevaplama bölümü beşli likert tipindedir. Ölçeğin puanlanması sonucunda ortaya çıkan değerlerin yorumlanmasını kolaylaştırmak amacıyla aşağıdaki şekilde bir sıklala yapılmıştır.

Bu sıklalada:

0.5 – 1.4 arasındaki değer olumlu ifadelerde “HİÇ KATILMIYORUM”, olumsuz ifadelerde “TAMAMEN KATILYORUM” şikkına,

1.5 – 2.4 arasındaki değer olumlu ifadelerde “KATILMIYORUM”, olumsuz ifadelerde “KATILYORUM” şikkına,

2.5 – 3.4 arasındaki değer olumlu ifadelerde “KARARSIZIM”, olumsuz ifadelerde “KARARSIZIM” şikkına,

3.5 – 4.4 arasındaki değer olumlu ifadelerde “KATILYORUM”, olumsuz ifadelerde “KATILMIYORUM” şikkına,

4.5 – 5.5 arasındaki değer olumlu ifadelerde “TAMAMEN KATILYORUM”, olumsuz ifadelerde “HİÇ KATILMIYORUM” şikkına karşılık gelmektedir.

II.5. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Bu paket programdan sağlanan sayısal veriler yardımıyla, araştırmaya başlamadan önce tespit edilmiş olan hipotezlerin ne ölçüde doğrulanıp doğrulanmadıkları bulunmaya çalışılmıştır. Bu amaçla anket ifadelerinin, ilgili hipotezi ölçmeye yönelik olanlarından sağlanan sayısal veriler birlikte incelenmiş ve çıkan sonuçlar birlikte değerlendirilmiştir.

Hipotezlerin test edilmelerinde t testi kullanılmıştır.

BÖLÜM III.

BULGULAR ve YORUM

Araştırma kapsamında deney ve kontrol gruplarındaki öğrenciler tarafından doldurulan anket formlarından elde edilen bulgular ve bu bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar aşağıda yer almaktadır.

1. “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuz durumlar beni rahatsız etmez.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 1: Öğrencilerin “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuz durumlar beni rahatsız etmez.”ifadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	2.70	1.5392	0.49*
İzci olmayanlar	40	2.55	1.175	

P < .01

Bulunan t değeri 0.49, t tablo değeri olan 2.70’ den küçük olduğu için anket ifadesi anlamlıdır.

“Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuz durumlar beni rahatsız etmez.” İfadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 2.70 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 2.55’ dir.

Bu durum gerek izcilik eğitimi alanların ve gerekse bu eğitimi almayanların piknik alanlarında karşılaştıkları çöp ve söndürülmeden bırakılan ateş gibi olumsuz durumları kanıksadıklarını ve bu tür durumları olağan karşıladıklarını göstermektedir. Sayısal değerler ayrıntılı olarak incelendiğinde izcilik eğitimi alan

öğrencilerin izcilik eğitimi almayan öğrencilere nazaran çevrelerinde gördükleri olumsuz durumlara karşı daha duyarlı oldukları sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu sonuç, izcilik çalışmaları ile verilen eğitimin, gençlerin çevrelerinde gördükleri olumsuzluklardan rahatsız olma ve dolayısıyla rahatsızlık yaratan faktörlerin giderilmesi konusunda etkili olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

2. “Gazete, televizyon, radyo gibi kanallardan ülke gündemini takip ederim.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 2: Öğrencilerin “Gazete, televizyon, radyo gibi kanallardan ülke gündemini takip ederim.” ifadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.875	1.2023	2.287*
İzci olmayanlar	40	3.150	1.610	

P<.01

Bulunan t değeri olan 2.287, t tablo değeri olan 2.70’ den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Gazete, televizyon, radyo gibi kanallardan ülke gündemini takip ederim.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.875 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.150’ dir.

Bu sonuçlara göre izcilik eğitimi alanlar, izcilik eğitimi almayanlara oranla ülke gündemiyle daha yakından ilgilenmektedirler. Bu durum bize izciliğin ülke sorunlarıyla ilgilenme, sorunlara çözüm yolları bulma konusundaki etkisinin fazla olduğunu göstermektedir. Sayısal değerler ayrıntılı olarak incelendiğinde izcilik eğitimi alan öğrencilerin izcilik eğitimi almayan öğrencilere nazaran ülke gündemiyle daha yakından ilgili olmaları sonucu ortaya çıkmaktadır. İzcilik eğitimi

ile kazandırılmak istenen çevreden her an haberdar olma ilkesi sayesinde izcilik eğitimine katılan gençlerin televizyon ve radyo kanallarında yayınlanan haber bültenlerini daha sıklıkla takip ettikleri, gazetelerin spor ve magazin sayfalarının dışındaki haber sütunlarını okudukları izci öğrencilerle yapılan söyleşilerden anlaşılmıştır. Yukarıda belirtilen anket ifadesine verilen cevaplar da bu durumu destekler yöndedir.

3. “Yüklü alışveriş torbaları taşımaya çalışan yaşlı birine yardım etme ihtiyacı duymam.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 3: Öğrencilerin “Yüklü alışveriş torbaları taşımaya çalışan yaşlı birine yardım etme ihtiyacı duymam.” ifadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	4.5	.7845	0.421*
İzci olmayanlar	40	3.8	1.596	

P<.01

Bulunan t değeri 0.421, t tablo değeri olan 2.70'den küçük olduğundan ifade anlamlıdır.

“Yüklü alışveriş torbaları taşımaya çalışan yaşlı birine yardım etme ihtiyacı duymam.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4.5 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.8' dir.

Bu sonuçlara göre izcilik çalışmalarına katılanlar böyle bir durumla karşılaştıklarında yardım etmekten kaçınmayacaklarını ifade etmekte, izcilik çalışmalarına katılmayanlar ise benzer bir durumla karşılaştıklarında yardım etmekten çoğu kere kaçınmayacaklarını belirtmektedirler. Ortaya çıkan sonuç, izcilik eğitimi ile verilmesi amaçlanan davranışlar arasında yer alan başkalarına her

zaman yardımında bulunma ilkesinin, cevaplamaya katılan izciler tarafından tam anlamıyla benimsendiğini göstermektedir. Yine bu sonuç izcilerin toplumda yerleşik olan ahlaki değerleri daha fazla benimsediklerini göstermektedir. İzcilik çalışmaları ile kazandırılmaya çalışılan hedef davranışlar arasında yer alan başkalarında her zaman yardımında bulunma ilkesi gereğince izciler çevrelerinde gördükleri olumsuzlukları giderme ya da ihtiyaç duyan kişilere yardım etme yoluyla dolaylı yollardan toplum kalkınmasına ve toplumsal dayanışmaya hizmet ederler. İzciler her gün bir iyilik yapmayı amaçlarlar. İzci toplantılarında o gün yaptıkları iyiliği anlatarak arkadaşlarını da bu yolda teşvik ederler. Anket ifadesine izciler tarafından verilen cevapların ortalamasının da gösterdiği gibi, izciler başkalarına yardımında bulunma konusunda herhangi bir tereddüt göstermemekte ve durumun gereğini derhal yerine getirmektedirler.

4. “Okulda, evde vb. yerlerde lüzumsuz yere açık olan ışığı, musluğu biriler uyarmadan kendi kendime kapatırım.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 4: Öğrencilerin “Okulda, evde vb. yerlerde lüzumsuz yere açık olan ışığı, musluğu biriler uyarmadan kendi kendime kapatırım.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.225	1.5605	2.64*
İzci olmayanlar	40	2.3	1.588	

$P < .01$

Bulunan t değeri 2.64, t tablo değeri 2.70'den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Okulda, evde vb. yerlerde lüzumsuz yere açık olan ışığı, musluğu biriler uyarmadan kendi kendime kapatırım.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların

verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.225 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 2.3' dür.

Bu sonuçlara göre izcilik faaliyetlerine katılan öğrencilerin çevrelerindeki olumsuz durumları giderme konusunda gösterdikleri duyarlılık, izcilik faaliyetlerine katılmayanlara oranla çok daha fazladır. Sayısal değerler ayrıntılı olarak incelendiğinde izcilik eğitimi alan öğrencilerin, izcilik eğitimi almayan öğrencilere nazaran çevrelerinde gördükleri olumsuz durumlara karşı daha duyarlı oldukları sonucu ortaya çıkmaktadır. İzcilik eğitimi sadece teorik düzeyde olmayan, pratik davranışlar kazandırmanın ve amacı gerçekleştirmek için harekete geçmenin benimsetildiği bir faaliyet alanıdır. İzci, karşılaştığı olumsuzluğu görmezlikten gelmez, onu gidermek için kendiliğinden harekete geçer ve imkanları elverdiği oranda olumsuz durumu gidermeye çalışır.

5. “Okula gelip giderken okul formasını üzerimde bulundurmadan rahatsızlık duyarım ve bu rahatsızlığı gidermek için gömlek, ceket, kravat, çorap gibi okul giysilerinde değişiklik yapmakta sakınca görmem.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 5: Öğrencilerin “Okula gelip giderken okul formasını üzerimde bulundurmadan rahatsızlık duyarım ve bu rahatsızlığı gidermek için gömlek, ceket, kravat, çorap gibi okul giysilerinde değişiklik yapmakta sakınca görmem.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	4.575	1.0099	0.21*
İzci olmayanlar	40	4.525	1.073	

P<.01

Bulunan t değeri 0.21, t tablo 2.70'den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Okula gelip giderken okul formasını üzerimde bulundurmaktan rahatsızlık duyarım ve bu rahatsızlığı gidermek için gömlek, ceket, kravat, çorap gibi okul giysilerinde değişiklik yapmakta sakınca görmem.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4.575 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4.525’ dir.

Bu sonuçlara göre izcilik çalışmalarına katılan ve çalışmalara katılmayan öğrenciler okul forması konusunda birbirlerine çok yakın bir görüşü ortaya koymuşlar ve seçtikleri şık ile formalarında en az düzeyde değişiklik yaptıklarını ifade etmişlerdir. Sayısal değerler ayrıntılı olarak incelendiğinde izcilik eğitimi alan öğrencilerin diğerlerine nazaran statü simgesi olan okul formasında değişiklik yapmama konusunda daha duyarlı oldukları sonucu ortaya çıkmaktadır. Buna göre izciliğin formaya saygı duyma ve onu üzerinde gururla taşıma konusunda kazandırmaya çalıştığı tutumun bağdaştığı görülmektedir. İzci, üzerinde taşıdığı ve kendisinin, bir grup olan, okul çevresine aidiyetini simgeleyen okul formasına gereken ilgi ve saygıyı göstermekte ve formasını üzerinde gururla taşımaktadır. Anketten anlaşıldığı üzere, aynı durumun izci olmayan öğrencilerde de yüksek oranda olduğunun ortaya çıkması sevindiricidir.

6. “Yabani hayvanlar da doğal yapının parçalarıdır ve bu nedenle korunmalıdırlar.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 6: Öğrencilerin “Yabani hayvanlar da doğal yapının parçalarıdır ve bu nedenle korunmalıdırlar.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.275	1.1764	5.625
İzci olmayanlar	40	1.925	1.071	

Bulunan t değeri 5.625, t tablo değeri olan 2.70' den büyük olduğundan dolayı ifade anlamsızdır. Çıkan sonuçlar tesadüfidir.

“Yabani hayvanlar da doğal yapının parçalarıdır ve bu nedenle korunmalıdırlar.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.275 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 1.925' dir.

Bu sonuçlara göre izcilik faaliyetlerine katılan öğrencilerin, faaliyetlere katılmayan öğrencilere oranla doğal yaşam konusunda daha olumlu bir görüş geliştirdikleri sonucu ortaya çıkmaktadır. İzcilik faaliyetlerine katılan öğrenciler yaban yaşamı ile ilgili bu ifadeyi *orta* düzeyde desteklemekte ve kararsız olduklarını belirtmekte, faaliyetlere katılmayan öğrenciler ise ifadeyi *az* düzeyde desteklemekte ve katılmadıklarını belirtmektedirler. Bu durum bize izcilerin doğal yaşamı korumaya ilişkin olumlu görüşlerinin daha fazla olduğunu göstermektedir. İzcilik çalışmalarının olabildiğince sık olarak açık havada yapılması, hafta sonu ve tatil zamanlarında yapılan doğa yürüyüşleri gibi etkinlikler sayesinde izcilik çalışmalarına katılan öğrenciler hem beden sağlıklarını geliştirme imkanı bulmakta ve hem de doğal yaşamı tanıma, doğal dengenin ne olduğunu anlama konularında bilgi sahibi olmaktadır. Faaliyetler sırasında doğal yapı içindeki tüm canlıların birbirleriyle tıpkı bir zincirin halkaları gibi ilişki içinde olduğunu kavrayan öğrenciler, ne kadar kötü bilinirlerse bilinsinler tüm hayvan türlerinin bu zincirde bir halkayı oluşturduklarını ve türlerden birisinde olacak bir azalmanın ya da yok olmanın diğer türleri de olumsuz olarak etkileyeceğini bilerek doğal yapıyı korumanın önemini kavramaktadırlar.

7. “Çevre kalkınmasına hizmet etmek için herhangi bir derneğe üye olmak ve faaliyetlerde aktif biçimde rol almak istemem.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 7: Öğrencilerin “Çevre kalkınmasına hizmet etmek için herhangi bir derneğe üye olmak ve faaliyetlerde aktif biçimde rol almak istemem.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	4.00	1.1094	1.4*
İzci olmayanlar	40	3.65	1.166	

P<.01

Bulunan t değeri 1.4, t tablo değeri 2.70'den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Çevre kalkınmasına hizmet etmek için herhangi bir derneğe üye olmak ve faaliyetlerde aktif biçimde rol almak istemem.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4.00 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.65' dir.

Bu sonuçlara göre gerek izcilik faaliyetlerine katılan öğrenciler ve gerekse izcilik faaliyetlerine katılmayan öğrenciler gönüllü çalışma gerektiren iş ve uygulamalara katılma konusunda istekli olduklarını belirtmektedirler. Bu durum gençlerin içinde buldukları yaş grubunun psikolojik özellikleri ile rahatlıkla ilişkilendirilebilmektedir. Nitekim genç olarak nitelenen yaş grubuna giren kişiler çevreleriyle etkileşim kurma konusunda istekli, sosyal faaliyetlere katılma konusunda hevesli kişilerdir. Bu tür olumlu özelliklere sahip bir yaş grubuna mensup bireylerin ankette yaptıkları işaretlemeler de aynı doğrultudadır. Sayısal değerler ayrıntılı olarak incelendiğinde izcilik eğitimi alan öğrencilerin diğerlerine

nazaran çevre kalkınmasına hizmet etmek için grup faaliyetlerinde rol almayı daha çok istedikleri sonucu ortaya çıkmaktadır. Buna göre izciliğin toplumsal faaliyetler ve grup bilinci konusunda kazandırmaya çalıştığı tutumun bağdaştığı görülmektedir.

8. “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuzlukları ortadan kaldırmak için, kimse benden bir istekte bulunmasa da, kendi kendime harekete geçerim.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 8: Öğrencilerin “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuzlukları ortadan kaldırmak için, kimse benden bir istekte bulunmasa da, kendi kendime harekete geçerim.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.3	1.5884	1.51*
İzci olmayanlar	40	2.8	1.399	

$P < .01$

Bulunan t değeri 1.51, t tablo değeri 2.70'den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuzlukları ortadan kaldırmak için, kimse benden bir istekte bulunmasa da, kendi kendime harekete geçerim.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.3 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 2.8' dir.

Bu sonuçlara göre izcilik faaliyetlerine katılan ve katılmayan öğrencilerin her iki grubu da bu ifadeyi *orta* düzeyde desteklemekte ve kararsız olduklarını belirtmektedirler. Bu ifade konusunda belirtilen görüş, anketteki ilk ifade konusunda

belirtilen görüş ile de uyuşmaktadır. Hatırlanacağı gibi anket kağıdında yer alan ilk ifade “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuz durumlar beni rahatsız etmez.” şeklinde idi ve bu ifade hakkında izcilik faaliyetlerine katılanların ve izcilik faaliyetlerine katılmayanların belirttikleri görüşler ifadeyi, tıpkı sonuncu ifadede olduğu gibi *orta* düzeyde desteklemekte idi. Birbirleriyle bağlantılı bu iki ifadeden de anlaşılacağı üzere gerek izciler ve gerekse izcilik faaliyetlerine katılmayanlar piknik alanlarında gördükleri olumsuzluklardan rahatsız olmamakta ve dahası söz konusu olumsuzlukları giderme konusunda kendiliklerinden harekete geçmemektedirler. Fakat sayısal değerler ayrıntılı olarak incelendiğinde izcilik eğitimi alan öğrencilerin diğer öğrencilere nazaran çevredeki olumsuzlukları giderme konusunda daha istekli oldukları sonucu ortaya çıkmaktadır.

9. “Tarihi bir eseri tahrip edenleri gördüğümde ilgili makamlara şikayet etme gereği duymam.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 9: Öğrencilerin “Tarihi bir eseri tahrip edenleri gördüğümde ilgili makamlara şikayet etme gereği duymam.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.125	1.5223	0.78*
İzci olmayanlar	40	2.875	1.417	

$P < .01$

Bulunan t değeri 0.78 t tablo değeri 2.70'den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Tarihi bir eseri tahrip edenleri gördüğümde ilgili makamlara şikayet etme gereği duymam.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların

aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.125 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 2.875' dir.

Bu sonuçlara göre izcilik faaliyetlerine katılanlar ve faaliyetlere katılmayanlar söz konusu ifadeye orta düzeyde katılmakta ve kararsız olduklarını belirtmektedirler. Elde edilen sayısal değerlerin her ikisi de sıklıkla kararsızlık düzeyini belirtmesine rağmen izci olmayanların ifadelerinden elde edilen 2.875 değeri izcilik faaliyetlerine katılmayanların söz konusu ifadeye belirtilen bir durumla karşılaştıklarında şikayet etme davranışından çoğu kere kaçınacakları yolunda bir izlenim uyandırmaktadır. Buna karşılık izci öğrenciler olumsuzluğu giderme amacıyla şikayet etme davranışına daha yatkın görülmektedirler. İzicilerin bu ifadeye orta düzeyde katıldıklarını belirtmeleri, izcilik eğitimi sırasında kazandırılmaya çalışılan başlarını şikayet etmeme ve ispiyonlamama tutumunun yukarıdaki sözel anket ifadesinde yer alan şikayet etme kelimesi ile ifade edilen durum ile karıştığı şeklinde yorumlanmaktadır.

10. “Her an her şey değişebilir, değişme birtakım olumsuzlukları da beraberinde getirebilir buna rağmen ben, ortaya çıkan olumsuzlukların üstesinden gelebileceğim konusunda kendime güvenirim.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 10: Öğrencilerin “Her an her şey değişebilir, değişme birtakım olumsuzlukları da beraberinde getirebilir buna rağmen ben, ortaya çıkan olumsuzlukların üstesinden gelebileceğim konusunda kendime güvenirim.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	4.050	.9044	1.52*
İzci olmayanlar	40	3.700	1.159	

P<.01

Bulunan t değeri 1.52 t tablo değeri 2.70'den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Her an her şey değişebilir, değişme birtakım olumsuzlukları da beraberinde getirebilir buna rağmen ben, ortaya çıkan olumsuzlukların üstesinden gelebileceğim konusunda kendime güvenirim.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4.050 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.700' dür.

Bu sonuçlara göre izcilik eğitimine katılanlarda daha belirgin olmak üzere gerek izcilik eğitimi alanlar ve gerekse söz konusu eğitimi almayanlar bu ifadeye katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu ifade, ankette daha önceki ifadeler arasında yer alan çevre kalkınmasına hizmet etme konusundaki ifade ile benzerlik göstermektedir. Daha öncede belirtildiği üzere genç olarak adlandırılan bireyler çevreleri konusunda duyarlı, çevre kalkınmasına hizmet etme konusunda istekli, olumsuzluklara çözüm yolları bulma ve olumsuzlukları giderme konusunda hevesli kişilerdir. Bu tür kişilik özelliklerine sahip bireylerin her iki anket ifadesine verdikleri cevaplar birbiriyle örtüşmekte ve birbirlerini desteklemektedir. Gerek izci olan ve gerekse izci olmayan gençler çevrelerindeki olumsuzlukları giderme, çevre kalkınmasına hizmet etme konularında bir güven duygusuna sahiptirler.

11. “Toplumsal sorunlar konusunda yakınmak dışında hiçbir faaliyette bulunmam.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 11: Öğrencilerin “Toplumsal sorunlar konusunda yakınmak dışında hiçbir faaliyette bulunmam.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.100	1.2969	3.46
İzci olmayanlar	40	2.075	1.366	

Bulunan t değeri 3.46, t tablo değeri 2.70'den büyük olduğundan dolayı ifade anlamsızdır. Bu ifade tesadüfi olarak işaretlenmiştir.

“Toplumsal sorunlar konusunda yakınmak dışında hiçbir faaliyette bulunmam.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.100 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 2.075' dir.

Bu sonuçlara göre izcilik faaliyetlerine katılan öğrenciler bu ifadeyi *orta* düzeyde desteklediklerini ve kararsız olduklarını belirtirken, izcilik faaliyetlerine katılmayan öğrenciler bu ifadeye katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu durum izcilik çalışmalarının, kişilere çevresine karşı duyarlılık kazanma, toplumsal sorunların çözümüne katılma konusunda bilinç kazandırdığı biçiminde yorumlanabilir. Anket ifadesine izci olmayan gençlerin verdikleri cevabın ortalaması, bir önceki ifadeye yine aynı öğrencilerce verilen cevabın ortalaması ile çelişmektedir. Önceki ifadede olumsuzlukları giderme konusunda kendilerine güvendiklerini belirten izci olmayan gençler bu ifadeyi sorun karşısında sadece yakınacaklarını belirtme şeklinde işaretlendirmişlerdir. böyle bir işaretleme yapılmasının nedeni olarak izci olmayan gençlerin ifadeyi baştan savma olarak işaretledikleri düşünülmektedir.

12. “Bana ihtiyaç duyulduğunu hissettiğimde, üzerime düşeni yapar ve gerekli sorumlulukları almaktan çekinmem.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 12: Öğrencilerin “bana ihtiyaç duyulduğunu hissettiğimde, üzerime düşeni yapar ve gerekli sorumlulukları almaktan çekinmem.” ifadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	4.325	.8286	2.86
İzci olmayanlar	40	3.650	1.251	

Bulunan t değeri 2.86, t tablo değeri 2.70'den büyük olduğundan dolayı ifade anlamsızdır. Çıkan sonuç tesadüfe dayalıdır.

“Bana ihtiyaç duyulduğunu hissettiğimde, üzerime düşeni yapar ve gerekli sorumlulukları almaktan çekinmem.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4.325 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.650' dir.

Bu sonuçlara göre söz konusu ifade hakkında izcilik çalışmalarına katılan öğrenciler ifadeye katılmadıklarını, izcilik çalışmalarına katılmayan öğrenciler ise kararsız olduklarını belirtmektedirler. Bu durum izcilik çalışmalarının kişiye, bireysel hareket etme konusunda olumlu davranış özelliklerini kazandırdığını ortaya koymaktadır. İzci öğrenciler doğru davranışı başkalarının ne yaptığına göre değil, evrensel değerlere göre tespit etme yeteneğine sahiptirler. Olumsuzluğu giderme konusunda kendi başlarına hareket edebilmekte ve mevcut kuralın gereğini yerine getirme konusunda tereddüt etmemektedirler.

13. “Herkes çöpi yere atarken, kimse kurallara uymazken sadece benim kuralların gereklerini yerine getirmem işe yaramaz !” ifadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 13: Öğrencilerin “Herkes çöpi yere atarken, kimse kurallara uymazken sadece benim kuralların gereklerini yerine getirmem işe yaramaz !” ifadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	4.425	1.0834	4.49
İzci olmayanlar	40	3.050	1.616	

Bulunan t değeri 4.49, t tablo değeri 2.70'den büyük olduğundan dolayı ifade anlamsızdır. Çıkan sonuç tesadüfidir.

“Herkes çöprü yere atarken, kimse kurallara uymazken sadece benim kuralların gereklerini yerine getirmem işe yaramaz !” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4.425 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.050’dir.

Bu sonuçlara göre söz konusu ifade hakkında izcilik çalışmalarına katılan öğrenciler ifadeye katılmadıklarını, izcilik çalışmalarına katılmayan öğrenciler ise kararsız olduklarını belirtmektedirler. Bu durum izcilik çalışmalarının kişiye, bireysel hareket etme konusunda olumlu davranış özelliklerini kazandırdığını ortaya koymaktadır. İzci öğrenciler doğru davranışı başkalarının ne yaptığına göre değil, evrensel değerlere göre tespit etme yeteneğine sahiptirler. Olumsuzluğu giderme konusunda kendi başlarına hareket edebilmekte ve mevcut kuralın gereğini yerine getirme konusunda tereddüt etmemektedirler.

14. “Törenlerde İstiklal Marşı yanlış okunduğunda rahatsız olurum.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 14: Öğrencilerin “Törenlerde İstiklal Marşı yanlış okunduğunda rahatsız olurum.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.275	1.7539	1.66*
İzci olmayanlar	40	2.675	1.508	

P<.01

Bulunan t değeri 1.66, t tablo değeri 2.70'den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Törenlerde İstiklal Marşı yanlış okunduğunda rahatsız olurum.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{X}) 3.275 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{X}) 2.675' dir.

Bu sonuçlara göre izcilik çalışmalarına katılan ve çalışmalara katılmayan öğrencilerin her iki grubu da bu ifadeye *orta* düzeyde katıldıklarını belirterek ifade hakkında kararsız olduklarını ortaya koymuşlardır. Fakat sayısal ifadeler ayrıntılı olarak incelendiğinde izcilik çalışmalarına katılan öğrencilerin katılmayan öğrencilere oranla İstiklal Marşının yanlış okunmasından daha fazla rahatsızlık duydukları anlaşılmaktadır. Bu durum izcilik çalışmalarında vatana karşı görevler başlığı altında verilen konuların, izciler üzerinde olumlu öğrenme sağladığını göstermektedir. Sayısal değerler ayrıntılı olarak incelendiğinde izcilik eğitimi alan ve sosyoloji dersi gören öğrencilerin diğerlerine nazaran İstiklal Marşının yanlış okunmasından daha fazla rahatsızlık duydukları sonucu ortaya çıkmaktadır. Buna göre sosyoloji dersinin amaçları arasında yer alan kültür kavramının ne olduğunu kavrama amacı ile izciliğin kültür unsurlarına saygı duyma bilinci konusunda kazandırmaya çalıştığı tutumun bağdaştığı görülmektedir.

15. “Ülkemin kalkınması için yapabileceğim hiçbir şey yoktur.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 15: Öğrencilerin “Ülkemin kalkınması için yapabileceğim hiçbir şey yoktur.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.9	1.2153	1.37*
İzci olmayanlar	40	3.525	1.260	

P<.01

Bulunan t değeri 1.37, t tablo değeri 2.70'den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Ülkemin kalkınması için yapabileceğim hiçbir şey yoktur.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.9 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.525' dir.

Bu sonuçlara göre izcilik çalışmalarına katılan ve katılmayan öğrenciler bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu ifade vatana karşı görevler konusunda ilham alınarak hazırlanmıştır. İfadedeki sayısal değerler ayrıntılı olarak incelendiğinde izcilik çalışmalarına katılan öğrencilerin, ülke kalkınması konusunda yapılabilecek hiçbir şey olmadığı fikrine izcilik çalışmalarında yer almayan öğrencilere oranla daha az katıldıklarını görülmektedir. Bu durum da bize izcilerin ülke kalkınması konusunda çalışmaya daha hevesli olduklarını göstermektedir. İzcilik faaliyetleri sırasında kazandırılması hedeflenen vatana karşı görevler amacı doğrultusunda yetiştirilen izciler musluğu kapatma, ışığı söndürme, kalemini gerekmedikçe açmama gibi en ufak bir olumlu davranışın bile ülke kalkınmasına hizmet demek olduğunu bilirler ve buna göre hareket ederler.

16. “Kullandığım bir şeyin ambalajını yere atmam.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 16: Öğrencilerin “Kullandığım bir şeyin ambalajını yere atmam.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.475	1.2808	1*
İzci olmayanlar	40	3.75	1.192	

P<.01

Bulunan t değeri 1, t tablo değeri 2.70'den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Kullandığım bir şeyin ambalajını yere atmam.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.475 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.75' dir.

Bu sonuçlara göre izcilik çalışmalarına katılan öğrenciler bu ifade hakkında kararsızlıklarını ortaya koyarken izcilik çalışmalarına katılmayan öğrenciler ifadeye katıldıklarını belirtmişlerdir. İzcilerin işaretlemeleri sonucunda ortaya çıkan sayısal değerlerin niçin kararsızlık düzeyini gösterdiği tam olarak anlaşılacak şekilde, anket ifadesinin dikkatsizce okunduğu düşünülmektedir.

17. “Günlük hayatta yaptığım işlerle ilgili planlarıma uyarım.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 17: Öğrencilerin “Günlük hayatta yaptığım işlerle ilgili planlarıma uyarım.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.725	1.3585	5.97
İzci olmayanlar	40	1.975	1.270	

Bulunan t değeri 5.97, t tablo değeri 2.70'den büyük olduğundan dolayı ifade anlamsızdır. Çıkan sonuç tesadüfe dayalıdır.

“Günlük hayatta yaptığım işlerle ilgili planlarıma uyarım.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.725 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 1.975' dir.

Bu sonuçlara göre izcilik eğitimi alan bireyler planlama konusunda izcilik eğitimi almayan bireylere oranla çok daha başarılıydılar. Söz konusu ifadeye izcilik eğitimi alanlar katıldıklarını belirtirken, izcilik eğitimi almayan öğrenciler katılmadıklarını belirtmektedirler. Bu durum izcilik eğitiminde kazandırılmaya çalışılan işleri planlama, yapılan plana sadık olma gibi konuların izciler tarafından yeterince kavrandığını ortaya koymaktadır. Faaliyetler sırasında yapılan uygulamalarda izcilere işe başlamadan önce işin gerektirdiği yapım sırasına uygun olacak şekilde nasıl planlama yapacakları hakkında tutum kazandırılmaya özen gösterilir. Bu tutum ile ilgili olan anket ifadesinden de anlaşıldığı üzere izciler, yaptıkları işlerle ilgili planlarına sadık kalmaktadırlar.

18. “Her toplumun olduğu gibi Türk toplumunun da dünya üzerinde kendine özgü bir yeri ve önemi olduğunun bilincindeyim.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 18: Öğrencilerin “Her toplumun olduğu gibi Türk toplumunun da dünya üzerinde kendine özgü bir yeri ve önemi olduğunun bilincindeyim.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	4.55	.7143	2.85
İzci olmayanlar	40	3.925	1.206	

Bulunan t değeri 2.85, t tablo değeri 2.70'den büyük olduğundan dolayı ifade anlamsızdır. Çıkan sonuç tesadüfe dayalıdır.

“Her toplumun olduğu gibi Türk toplumunun da dünya üzerinde kendine özgü bir yeri ve önemi olduğunun bilincindeyim.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4.55 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.925’ dir.

Bu sonuçlara göre izcilik faaliyetlerine katılan öğrenciler faaliyetlere katılmayanlara oranla mensup oldukları toplumun diğer dünya toplumları arasında kendine has , özel bir yerinin olduğunu daha iyi kavramış durumdadırlar. Bu ifadeye izcilik çalışmalarında yer alanlar *tamamen katıldıklarını* belirtirken, çalışmalarda yer almayanlar ise katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu durum izcilerin ülke bilinci hakkında daha duyarlı olduklarının bir göstergesidir.

19. “Özürü birinin, içinde bulunduğum grubun yaptığı faaliyetleri yavaşlatacağını düşünürüm.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 19: Öğrencilerin “Özürü birinin, içinde bulunduğum grubun yaptığı faaliyetleri yavaşlatacağını düşünürüm.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	4.00	1.0622	3.05
İzci olmayanlar	40	3.175	1.356	

Bulunan t değeri 3.05, t tablo değeri 2.70'den büyük olduğundan dolayı ifade anlamsızdır. Çıkan sonuç tesadüfe dayalıdır.

“Özürü birinin, içinde bulunduğum grubun yaptığı faaliyetleri yavaşlatacağını düşünürüm.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4.00 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.175' dir.

Söz konusu ifade hakkında izcilik çalışmalarında yer alanlar ifadeye katılmadıklarını, izcilik çalışmalarında yer almayanlar ise kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar izcilik faaliyetlerine katılan öğrencilerin faaliyetlere katılmayanlara oranla, engellilerin grup faaliyetlerinde yer alarak sosyal gelişimlerini olumlu bir şekilde gerçekleştirmeleri konusunda daha bilinçli olduklarını göstermektedir.

20. “Türk toplumunun kendine özgü farklılıkları olmasına rağmen, dünya milletler ailesinin bir parçası olduğunun bilincindeyim.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 20: Öğrencilerin “Türk toplumunun kendine özgü farklılıkları olmasına rağmen, dünya milletler ailesinin bir parçası olduğunun bilincindeyim.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	3.4	1.3923	1.93*
İzci olmayanlar	40	2.8	1.435	

P<.01

Bulunan t değeri 1.93, t tablo değeri 2.70’den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Türk toplumunun kendine özgü farklılıkları olmasına rağmen, dünya milletler ailesinin bir parçası olduğunun bilincindeyim.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.4 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 2.8’ dir.

Söz konusu ifadeye gerek izcilik eğitimi alanlar ve gerekse bu türden bir eğitim almayanlar *orta* düzeyde katılmışlar ve ifade hakkında kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Bu ifadeye verilen cevapların, “Her toplumun olduğu gibi Türk toplumunun da dünya üzerinde kendine özgü bir yeri ve önemi olduğunun bilincindeyim.” İfadesine verilen cevaplarla uyum göstermesi beklenirken önceki ifadeye deneklerden izci olanlar *tamamen katıldıklarını*, izci olmayanlar ise *katıldıklarını* belirtmişler, bu ifadeye ise gerek izciler ve gerekse izci olmayanlar *orta* düzeyde katıldıklarını ifade etmişler ve ifade hakkındaki kararsızlıklarını ortaya

koymuşlardır. Bu durum, söz konusu ifadenin anlaşılacağı ya da yanlış olarak anlaşıldığı şeklinde yorumlanmaktadır.

21. “Sosyal ilişkilerimi geliştirmek için grup faaliyetlerine katılmanın gerekli olduğunu düşünmüyorum.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 21: Öğrencilerin “Sosyal ilişkilerimi geliştirmek için grup faaliyetlerine katılmanın gerekli olduğunu düşünmüyorum.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	4.075	.9971	2.08*
İzci olmayanlar	40	3.575	1.238	

P<.01

Bulunan t değeri 2.08, t tablo değeri 2.70’den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Sosyal ilişkilerimi geliştirmek için grup faaliyetlerine katılmanın gerekli olduğunu düşünmüyorum.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 4.075 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 3.575’ dir.

Söz konusu ifadeye gerek izciler ve gerek izci olmayanlar katılmadıklarını belirtmişlerdir. Sayısal ifadeler ayrıntılı olarak incelendiğinde izcilik çalışmalarına katılan öğrencilerin katılmayan öğrencilere oranla bu ifadeye daha fazla muhalefet ettikleri anlaşılmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin oluşturduğu her iki grup da, içinde buldukları yaş aralığının gereği olarak sosyal ilişkilerini geliştirme konusunda istekli fertlerden oluşmaktadır. Ankette daha önceki ifadeler arasında da yer alan benzer ifadeler konusunda yapılan işaretlemeler ile söz konusu ifadeye ilişkin yapılan işaretlemeler uyum göstermektedir.

22. “Grup içinde yaşadığım olumsuz bir durumda grubun moralini bozacak tavırlardan çok, sorunun çözümü için çaba harcarım.” İfadesine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 22: Öğrencilerin “Grup içinde yaşadığım olumsuz bir durumda grubun moralini bozacak tavırlardan çok, sorunun çözümü için çaba harcarım.” İfadesine ilişkin cevaplarının karşılaştırılması.

	N	\bar{X}	Ss	t
İzciler	40	2.25	1.276	0.71*
İzci olmayanlar	40	2.45	1.259	

P<.01

Bulunan t değeri 0.71, t tablo değeri 2.70'den küçük olduğundan dolayı ifade anlamlıdır.

“Grup içinde yaşadığım olumsuz bir durumda grubun moralini bozacak tavırlardan çok, sorunun çözümü için çaba harcarım.” ifadesine izcilik çalışmalarına katılanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 2.25 iken izcilik çalışmalarına katılmayanların verdikleri cevapların aritmetik ortalaması (\bar{x}) 2.45' dir.

Söz konusu ifadeye gerek izciler ve gerek izci olmayanlar katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu ifadeye katılım oranının daha üst düzeyde olması beklenirken katılım oranının bu kadar düşük çıkması konusunda herhangi bir açıklama getirilememekte fakat ifadenin ankette yer alan sonuncu ifade olması sebebiyle anket uygulamasına katılan öğrencilerin sıkıldıkları ve bu ifadeyi baştan sağma olarak işaretledikleri düşünülmektedir. Söz konusu ifadeye verilen katılım oranları şaşırtıcı bulunmakta, ifadenin sonuncu ifade olmasından dolayı öğrencilerin ifadeyi dikkatsizce işaretleyip işaretlemedikleri ya da soruyu yeterince anlayıp anlamadıkları konusu merak edilmektedir.

III.23.Hipotezlerin Testi

Araştırmadaki birinci hipotez, “ortaöğretim kurumlarında verilen izcilik eğitimi gençlerin fiziki, ruhsal ve toplumsal gelişimlerine yardım ederek sosyalleşmelerinde etkili olmaktadır.” hipotezidir. Bu hipotezi test etmeye yönelik olarak ankette yer alan ifadeler; “Çevre kalkınmasına hizmet etmek için herhangi bir derneğe üye olmak ve faaliyetlerde aktif biçimde rol almak istemem.”, “Toplumsal sorunlar konusunda yakınmak dışında hiçbir faaliyette bulunmam.”, “Ülkemin kalkınması için yapabileceğim hiçbir şey yoktur.”, “Her toplumun olduğu gibi Türk toplumunun da dünya üzerinde kendine özgü bir yeri ve önemi olduğunun bilincindeyim.”, “Özürü birinin, içinde bulunduğum grubun yaptığı faaliyetleri yavaşlatacağını düşünürüm.”, “Türk toplumunun kendine özgü farklılıkları olmasına rağmen, dünya milletler ailesinin bir parçası olduğunun bilincindeyim.”, “Sosyal ilişkilerimi geliştirmek için grup faaliyetlerine katılmanın gerekli olduğunu düşünmüyorum.”, “Grup içinde yaşadığım olumsuz bir durumda grubun moralini bozacak tavırlardan çok, sorunun çözümü için çaba harcarım.” İfadeleridir. İfadelere ilişkin olarak yukarıda ayrıntılı olarak verilen bulgular hipotezi desteklemektedir. Hipoteze yönelik olarak hazırlanan anket ifadelerinden büyük çoğunluğunun anlamlı olması, hipotezde ifade edilen yargıyı doğrulamaktadır.

Araştırmadaki ikinci hipotez “ortaöğretim gençliğinin doğal yaşamın ve tarihi eserlerin korunması hakkında olumlu tutum geliştirmesinde izcilik çalışmaları etkilidir.” hipotezidir. Bu hipotezi test etmeye yönelik olarak ankette yer alan ifadeler; “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuz durumlar beni rahatsız etmez.”, “Yabani hayvanlar da doğal yapının parçalarıdır ve bu nedenle korunmalıdırlar.”, “Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuzlukları ortadan kaldırmak için, kimse benden bir istekte bulunmasa da, kendi kendime harekete geçerim.”, “Tarihi bir eseri tahrip edenleri gördüğümde ilgili makamlara şikayet etme gereği duymam.”, “Kullandığım bir şeyin ambalajını yere atmam.” İfadeleridir. İfadelere ilişkin olarak yukarıda ayrıntılı olarak verilen bulgular hipotezi desteklemektedir. Hipoteze yönelik olarak hazırlanan anket

ifadelerinden büyük çoğunluğunun anlamlı olması, hipotezde ifade edilen yargıyı doğrulamaktadır.

Araştırmadaki üçüncü hipotez “ortaöğretim kurumlarındaki gençlerin iyi insan olma özelliğini kazanmasında izcilik çalışmalarının etkileri vardır.” hipotezidir. Bu hipotezi test etmeye yönelik olarak ankette yer alan ifadeler; “Gazete, televizyon, radyo gibi kanallardan ülke gündemini takip ederim.”, “Yüklü alışveriş torbaları taşımaya çalışan yaşlı birine yardım etme ihtiyacı duymam.”, “Okulda, evde vb. yerlerde lüzumsuz yere açık olan ışığı, musluğu biriler uyardıktan kendi kendime kapatırım.”, “Okula gelip giderken okul formasını üzerimde bulundurmadan rahatsızlık duyarım ve bu rahatsızlığı gidermek için gömlek, ceket, kravat, çorap gibi okul giysilerinde değişiklik yapmakta sakınca görmem.”, “Her an her şey değişebilir, değişme birtakım olumsuzlukları da beraberinde getirebilir buna rağmen ben, ortaya çıkan olumsuzlukların üstesinden gelebileceğim konusunda kendime güvenirim.”, “Bana ihtiyaç duyulduğunu hissettiğimde, üzerime düşeni yapar ve gerekli sorumlulukları almaktan çekinmem.”, “Herkes çöprü yere atarken, kimse kurallara uymazken sadece benim kuralların gereklerini yerine getirmem işe yaramaz !”, “Törenlerde İstiklal Marşı yanlış okunduğunda rahatsız olurum.”, “Günlük hayatta yaptığım işlerle ilgili planlarıma uyarım.” İfadeleridir. İfadelere ilişkin olarak yukarıda ayrıntılı olarak verilen bulgular hipotezi desteklemektedir. Hipoteze yönelik olarak hazırlanan anket ifadelerinden büyük çoğunluğunun anlamlı olması, hipotezde ifade edilen yargıyı doğrulamaktadır.

BÖLÜM IV.

SONUÇ ve ÖNERİLER

IV.1. Sonuç

Araştırmaya başlamadan önce toplam üç adet hipotez belirlenmiştir. Bu hipotezlere ilişkin olarak yukarıda verilen anket ifadesi bulgularına dayanarak hipotezler hakkında şunlar söylenebilir:

Araştırmadaki birinci hipotez, “ortaöğretim kurumlarında verilen izcilik eğitimi gençlerin fiziki, ruhsal ve toplumsal gelişimlerine yardım ederek sosyalleşmelerinde etkili olmaktadır.” hipotezidir. Araştırma sonucunda derlenen verilerden bu hipotezi destekleyen sonuçlara ulaşılmıştır. **Ortaöğretim kurumlarında verilen izcilik eğitimi gençlerin fiziki, ruhsal ve toplumsal gelişimlerine yardım ederek sosyalleşmelerinde etkili olmaktadır.**

Araştırmadaki ikinci hipotez “ortaöğretim gençliğinin doğal yaşamın ve tarihi eserlerin korunması hakkında olumlu tutum geliştirmesinde izcilik çalışmaları etkilidir.” hipotezidir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular bu hipotezi desteklemektedir. **Ortaöğretim gençliğinin doğal yaşamın ve tarihi eserlerin korunması hakkında olumlu tutum geliştirmesinde izcilik çalışmaları etkilidir.**

Araştırmadaki üçüncü hipotez “ Ortaöğretim kurumlarındaki gençlerin iyi insan olma özelliğini kazanmasında izcilik çalışmalarının etkileri vardır.” hipotezidir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular hipotezi desteklemektedir. **Ortaöğretim kurumlarındaki gençlerin iyi insan olma özelliğini kazanmasında izcilik çalışmalarının etkileri vardır.**

Araştırmada, hipotezlerin doğrulanması ve araştırma kapsamında öğrencilere yöneltilen ifadelerin izci öğrenciler tarafından, izcilik faaliyetlerine katılmayan öğrencilere oranla daha olumlu yönde seçeneleştirilmesi izcilik faaliyetlerinin sosyalleşme, kişilik gelişimi ve toplum bilinci kazanma üzerinde olumlu yönde etki ettiğini göstermektedir.

IV.2. Öneriler

Uygulamacılara öneriler:

İzcilik çalışmalarını, gençlerin sosyalleşmeleri ve olumlu kişilik özellikleri geliştirebilmelerindeki katkılarından dolayı okullarımızda daha fazla uygulanmalı ve izcilik eğitimi her eğitim kademesinde yaygınlaştırılmalıdır.

Araştırma Önerileri:

Örneklem büyütülmeli, örneklemin teşkilinde cinsiyet dağılımının dengeli olması sağlanmalı, örnekleme farklı il ve coğrafi bölgelerden öğrenciler dahil edilmelidir.

KAYNAKÇA

**BAŞARAN, Fatma; Psiko - Sosyal Gelişim, A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya
Fakültesi Yayınları, Ankara, 1974.**

**Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü; İzcilik Federasyonu
Başkanlığı 2000 Yılı Faaliyet Programı, Ankara, 2000.**

ERDEM, Münire ve Nurettin FİDAN; Eğitime Giriş, Alkım Yayınevi, Ankara.

ERGUN, Mustafa; Eğitim Sosyolojisine Giriş, Ocak Yayınları, Ankara, 1994.

Gazi Üniversitesi; Liderlik Temel Kursu Ders Notları, Ankara, 1999.

**İzcilik Federasyonu Başkanlığı; İzci Liderliği Temel Kurs Rehberi, Gökçe
Ofset, Ankara, 1996.**

**KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem; İnsan ve İnsanlar, Evrim Basım Yayım Dağıtım,
İstanbul, 1988.**

**Milli Eğitim Bakanlığı; Cumhuriyetimizin 75. Yılında I. Ulusal İzcilik
Sempozyumu, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1999.**

**Milli Eğitim Bakanlığı; Kümebaşı Kursu Kılavuz Kitabı, Milli Eğitim
Basımevi, Ankara, 1995.**

**Milli Eğitim Bakanlığı; Liderlik Temel Kursu Kılavuz Kitabı, Milli Eğitim
Basımevi, Ankara, 1995.**

**Milli Eğitim Bakanlığı; Ocakbaşı Kursu Kılavuz Kitabı, Milli Eğitim
Basımevi, Ankara, 1995.**

Milli Eğitim Bakanlığı; Oymakbaşı Kursu Kılavuz Kitabı, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1995.

MORGAN, Clifford T.; Psikolojiye Giriş, Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü, Ankara, 1995.

TEZCAN, Mahmut; Sosyolojiye Giriş, Teksir-Dizgi-Fotokopi-Ofset Tesisleri, Ankara, 1995.

AÇIKLAMA

Bu ölçekteki hiçbir ifadenin doğru veya yanlış cevabı yoktur. Önemli olan cevabın içtenlikle verilmesidir.

Bu araştırmadan sağlanacak fayda sizlerin cevaplama gösterdiğiniz içtenliğe bağlıdır.

Vereceğiniz cevaplar saklı tutulacaktır.

Görüşleriniz kişisel olarak değil, bu ölçüğü cevaplayarak araştırmaya katılan tüm öğrencilerin görüşleri ile birlikte bir grup olarak değerlendirilecektir.

Bu ölçüğü cevaplamaktan zevk duyacağınızı umar, ilgi ve yardımlarınıza şimdiden teşekkür ederim.

İlker BIYIK

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Felsefe Grubu Eğitimi Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuz durumlar beni rahatsız etmez.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
2. Gazete, televizyon, radyo gibi kanallardan ülke gündemini takip ederim.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
3. Yüklü alışveriş torbaları taşımaya çalışan yaşlı birine yardım etme ihtiyacı duymam.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
4. Okulda, evde vb. yerlerde lüzumsuz yere açık olan ışığı, musluğu biriler uyardıktan kendi kendime kapatırım.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
5. Okula gelip giderken okul formasını üzerimde bulundurmaktan rahatsızlık duyarım ve bu rahatsızlığı gidermek için gömlek, ceket, kravat, çorap gibi okul giysilerinde değişiklik yapmakta sakınca görmem.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
6. "Yabani hayvanlar da doğal yapının parçalarıdır ve bu nedenle korunmalıdırlar." fikrine katılıyorum.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()

7. Çevre kalkınmasına hizmet etmek için herhangi bir derneğe üye olmak ve faaliyetlerde aktif biçimde rol almak istemem.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
8. Piknik yerlerindeki çöp, söndürülmeden bırakılmış ateş gibi olumsuzlukları ortadan kaldırmak için, kimse benden bir istekte bulunmasa da, kendi kendime harekete geçerim.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
9. Tarihi bir eseri tahrip edenleri gördüğümde ilgili makamlara şikayet etme gereği duymam.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
10. Her an her şey değişebilir, değişme birtakım olumsuzlukları da beraberinde getirebilir buna rağmen ben, ortaya çıkan olumsuzlukların üstesinden gelebileceğim konusunda kendime güvenirim.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
11. Toplumsal sorunlar konusunda yakınmak dışında hiçbir faaliyette bulunmam.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()

12. Bana ihtiyaç duyulduğunu hissettiimde, üzerime düşeni yapar ve gerekli sorumlulukları almaktan çekinmem.

- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()

13. Herkes çöpü yere atarken, kimse kurallara uymazken sadece benim kuralların gereklerini yerine getirmem işe yaramaz !

- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()

14. Törenlerde İstiklal Marşı yanlış okunduğunda rahatsız olurum.

- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()

15. Ülkemin kalkınması için yapabileceğim hiçbir şey yoktur.

- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()

16. Kullandığım bir şeyin ambalajını yere atmam.

- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()

17. Günlük hayatta yaptığım işlerle ilgili planlarıma uyarım.

- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()

18. Her toplumun olduğu gibi Türk toplumunun da dünya üzerinde kendine özgü bir yeri ve önemi olduğunun bilincindeyim.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
19. Özürlü birinin, içinde bulunduğum grubun yaptığı faaliyetleri yavaşlatacağını düşünürüm.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
20. Türk toplumunun kendine özgü farklılıkları olmasına rağmen, dünya milletler ailesinin bir parçası olduğunun bilincindeyim.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
21. Sosyal ilişkilerimi geliştirmek için grup faaliyetlerine katılmanın gerekli olduğunu düşünmüyorum.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()
22. Grup içinde yaşadığım olumsuz bir durumda grubun moralini bozacak tavırlardan çok, sorunun çözümü için çaba harcarım.
- a. Tamamen Katılıyorum () b. Katılıyorum () c. Kararsızım ()
d. Katılmıyorum () e. Hiç Katılmıyorum ()

T.C.
KÜTAHYA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.43.00.050/
KONU : Anket Uygulaması.

6 8 6 9

0 8 MAYIS 2001

VALİLİK MAKAMINA
KÜTAHYA

İLGİ: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü 13.04.2001 gün ve 1164 sayılı yazıları.

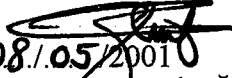
İlgi yazıda belirtildiği üzere, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Felsefe Gurubu Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İlker BIYIK Ortaöğretim Kurumlarındaki öğrencilerin İzcilik Faaliyetlerinin sosyoloji dersinin öğretim programları açısından incelenmesi isimli tezi ile ilgili ortaöğretim okullarımızda anket yapmak istemektedir.

Adı geçen şahsın ortaöğretim okullarımızda, okul müdürünün sorumluluğunda dersleri aksatmayacak şekilde anket yapmasında Müdürlüğümüzce bir sakınca görülmemektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Ayhan BEKTAŞ
İl Milli Eğitim Müdür Vekili

OLUR

08/05/2001

Mehmet DENİZLİOĞLU
Vali a.

Vali Yardımcısı

İl Milli Eğitim Kurumları
DOKÜMANTASYON BİRİMİ